CONSTITVTIONES

PRO SPIRITVALI, ET TEMPORALI DIRECTIONE INSTITVTI CLERICORVM SÆCVLARIVM IN COMMVNE VIVENTIVM

APPROBATÆ

A SANCTISSIMO DOMINO NOSTRO

INNOCENTIO

PAPA XI.



ROMÆ, Typis Rev. Cam. Apost. M.DC.LXXXIV.

Superiorum facultate, & privilegio.

CONSTITVTIONVM PRO SPIRITVALI, TEMPORALIQVE INSTITVTI CLERICORVM SÆCVLARIVM IN COMMVNE VIVENTIVM DIRECTIONE.

PROOEMIVM.

QVemadmodum Institutum Clericorum Sæcularium in commune viventium, à Sancta Sede Apostolica jam approbatum, tria præcipuè intendit: primò juventutis in virtutibus, & necessarijs studijs (; conformiter Sacro Tridentino Concilio sess. 23. de reformatione cap. 18.) institutionem, ût hàc viâ semper boni Clerici, ad præscriptam in hoc Instituto vivendi normam educandi & instituendi, in Ecclesiâ Catholicâ ad procurandam salutem animarum haberi possint. Secundò privatam Clericorum, sive Sacerdotum Curatorum, & in alijs beneficijs actu existentium directionem, quâ Deo benedicente contra graviora pericula sæculi cum Clericalis ordinis decore securè subsistere valeant. Tertiò curam Sacerdotum senum, aliorumque ex quocunque casu, seu defectu ad munia, & functiones Ecclesiasticas inhabilium. Ita & constitutiones præsentes pro directione Superiorum ejusdem Instituti in tres partes, eo, quo sequitur ordine in Bullâ approbationis distinguuntur; incipiendo parte primâ de directione juventutis. Quâ viâ delectus bonæ juventutis pro Seminarijs haberi possit &c. uti in contextu Constitutionum.

INNO-

INNOCENTIVS PAPA XI.

Ad perpetuam rei memoriam.

SAcroſancti Apoſtolatûs Officium, quo Catholicæ Eccleſiæ per univerſum terrarum orbem diffuſæ regimini, meritis licet & viribus longè impares, divinâ diſpoſitione præſidemus, ſalubriter exequi auxiliante Domino jugiter ſatagentes, pia Presbyterorum, & aliorum Clericorum propriæ, alienæque ſaluti laudabiliter incumbentium Inſtituta paterno favore libenter proſequimur, & illis quæ pro felici eorum directione providè prudenterque conſtituta, atque ordinata eſſe noſcuntur, ut firma ſemper atque illibata perſiſtant, Apoſtolici muniminis adjungimus firmitatem. Aliàs ſiquidem pro parte dilectorum filiorum Clericorum Sæcularium in communi viventium nobis expoſito, quod Anno M.DC.XL. operâ tunc in humanis agentis Bartholomæi Holtzhauſer inchoatum fuerat eorum Inſtitutum, quod Deo opitulante in dies adeò excreverat, ut non tantùm à bo.mem. Ioanne Philippo dum vixit Archiepiſcopo Moguntino, Sacri Romani Imperij Principe Electore, ſed etiam ab alijs pluribus Archiepiſcopis, & Epiſcopis in eorum Diœceſes receptum, & expreſsè approbatum extitiſſet: & in eadem expoſitione ſubjuncto, quod Inſtitutum prædictum ſub immediatâ juriſdictione Ordinariorum, ac directione unius Supremi Præſidis, prout dicti exponentes eiſdem ſuberant, ſalubriter ordinatum, ac pro felici ipſorum exponentium & Inſtituti hujuſmodi directione, rectâque juventutis inſtitutione nonnullæ Conſtitutiones factæ fuerant: Nos ſupplicationibus eorundem Clericorum Sæcularium, & aliorum nomine nobis ſuper hoc humiliter porrectis inclinati, Inſtitutum prædictum ſub immediatâ juriſdictione Ordinariorum, & directione unius Generalis Præſidis, ac Conſtitutiones præfatas, toto illarum tenore inſerto, auctoritate Apoſtolicâ confirmavimus & approbavimus. Ac eiſdem Clericis Sæcularibus alias Conſtitutiones prædictis non contrarias pro ſpirituali, temporalique dicti Inſtituti directione ab hac Sanctâ Sede poſtmodùm approbandas condendi facultatem imperciti ſumus, & aliàs prout in noſtris deſuper in ſimili formâ Brevis die vij. Iunij M.DC.LXXX. expeditis litteris, quarum

tenorem præsentibus pro plenè & sufficienter expresso; ac de Verbo ad Verbum inserto haberi volumus, uberiùs continetur. Cum autem, sicut Clerici Sæculares in communi viventes prædicti denuo nobis nuper exponi fecerunt, aliæ Constitutiones hujusmodi pro felici prosperoque tam in spiritualibus, quàm in temporalibus Instituti præfati, & sub illo nunc & pro tempore Deo Militantium regimine & gubernio conditæ, & in tres partes distributæ fuerint, quarum tenor à

PRIMA
PRIMAE PARTIS
QVÆ AD DIRECTIONEM STVDIOSÆ IVVENTVTIS ET SEMINARIORVM PERTINET, CONSTITVTIONE INCIPIENDO, EST QVI SEQVITVR, VIDELICET:

SVperiores in susceptione singulorum Adolescentum providè attendant, ut tam innocétiâ integros, quàm ingenio & indole præstantiores, servatis servandis, admittant, in hunc finem ad puerorum ingenia in oppidis & alijs locis à Sacerdotibus circumspiciatur, qui ex omnibus ad propositum hujus clericalis vitæ habiliores videantur.

II.

Deindè aliqui bonæ indolis Pueri ad Domum Sacerdotum in Parochijs, cum consensu parentum recipiantur, & in certis locis tam hi, quàm alij Adolescentes à Sacerdotibus in rudimentis & Grammaticâ informentur, ut pro receptione ad Seminaria qualificentur.

III.

Vt exclusis ineptis aut indignis talis delectus fiat, Superiores studeant accuratam suscipiendorum notitiam præhabere, ne dimissio post facienda damno, aut cuiquam oneri sit.

IV.

Suscipiendi, quantùm fieri potest, habeant vehemens quoddam desiderium studendi, præstantis, aut saltem mediocris sint ingenij, pietate in Deum, ac devotione erga Deiparam, speciem filiorum Dei de se præbeant, naturalis eorum indoles ad virtutum viam facilè flexibilis sit.

Ani-

V.

Animo ità sint composito, & supra sæcularia desideria humiliter elato, ut modestiam, submissionem intellectûs, & voluntatis flexibilitatem practicam ostendant, moderata quoque iræ, & aliarum passionum temperies, filialis quidam affectus erga hoc Institutum ita in illis elucere debet, ut prudenter conjici possit, quod fructuosè, & filialiter hunc clericalem statum suo tempore sint exornaturi.

VI.

Priusquam ad seminaria suscipiantur, Superiores notitiam Parentum, educationis puerorum, aliarumque circumstantiarum, item Testimoniales studiorum, & natalium habeant; fiat examen practicum studiorum, & alia omnia observentur, quæ pro seminarijs præscribi solent. Quibus peractis admittendi Superioribus hujus Instituti simplicem promissionem faciant, quod in hac Clericali vita, quantùm fieri potest, ad dies vitæ vivere intendant; ità tamen, ut si in progressu temporis sub studijs à proposito ex rationabili causa recederent, solummodò sumptus eorum sustentationis causâ factos refundere obligati sint, nisi paupertas excuset, aut qui ditiores sunt ob morbum, vel aliam rationabilem causam, & non ex culpa, aut propriâ voluntate eorum dimittantur.

Adolescentes in Seminarijs in tres studiorum Classes distribuendi, eorumdemque obligatio ad hoc Institutum.

VII.

VT Iuventutis educatio debito ordine instituatur, illa in tres classes studiorum distribuatur, per quas tanquam per gradus Iuvenilis animus ad scientiarum, & virtutum viam in ordine ad Clericalem statum sursum ducatur.

VIII.

In prima Classe erunt Adolescentes tonsurâ Clericali insigniti à syntaxi usque ad Rhetoricam inclusivè, & hæc prima classis pro qualitate mediorum ordinanda erit. Secunda classis complectitur Philosophos à principio usque ad finem Philosophiæ, qui susceptâ tonsurâ Clericali se dignos reddiderint, ut jam solidiùs in disciplina & scientijs adolescant.

IX.

Vt prædicti Adolescentes sic admittantur, requiritur primò, ut singulis annis gradum ad altiorem scholam fecerint, & in summo vel saltem mediocri gradu docti ex Rethorica ad philosophiam sint promoti. Secundò, ut quantùm fieri potest, sint in æquali ætate. Tertiò, ut il-

lud

lud specimen morum, maximè fraternę concordiæ, modestiæ & obedientiæ dederint, quod solidam spem faciat, eos strenuos hujus Clericalis vitæ, & Ecclesiæ Catholicæ milites evasuros. Quartò, ut revelationem sui hominis interioris filiali candore eos fecisse judicetur. Quintò, ut zelum animarum, pietatem erga Deum, & Sanctos, & affectionem erga res cœlestes habere agnoscantur. Sextò, ut nullum Canonicum impedimentum, vel corporis deformitatem, ac defectum contraxerint, quæ huic Clericali statui damnosa esse possint: In defectu autem prædictarum qualitatum potiùs maturè dimittendi erunt: prædictis verò concurrentibus, & promissione Superioribus hujus Instituti factâ quod in hac Clericali vita constanter vivere velint, ad secundam Classem admittentur.

X.

In tertiâ classe continentur Theologi, Canonistæ, alijque à fine Philosophiæ usquè ad Sacerdotium, qui tales vitâ & moribus extiterint, ut de illorum Clericali vocatione rationabiliter dubitari non possit: & hi susceptis minoribus ordinibus juxta studia publica in Vniversitatibus, Domi, sivè in Seminarijs, potissimùm in ijs, quæ ad salutem animarum procurandam necessaria sunt, informabuntur.

XI.

Priusquàm verò ad eam admittantur, per juramentum ad hoc Institutum se obligabunt, ita quidem ut qui alumni simul fuerint in Seminario cujusdam Ordinarij, vel alterius Patroni, Instituto concredito, adinstar illorum ab Archiepiscopo Moguntino, & Episcopo Herbipolensi, & Augustano Instituto concreditorum, utroquè respectu tam erga Ordinarium loci, quàm erga Institutum sequenti formulâ id præstent.

XII.

Ego N. filius N. Diœcesis N. Seminarij N. Alumnus, plenam habens Instituti Clericorum Sæcularium in Commune viventium, & hujus Seminarij statutorum notitiam; legibus & constitutionibus utriusquè me spontè subijcio, easquè, quantùm in me erit, observare promitto. Insuper spondeo, & juro me sub jurisdictione Reverendissimi (vel Eminentissimi) Domini Ordinarij mei, seclusâ omni exemptione in supradicto Instituto Clericorum, qui secluso fœminarum consortio bini, vel plures pro locorum qualitate cohabitant, & bona sua ex beneficijs & functionibus Ecclesiasticis provenientia in communes pios usus, juxtà constitutionem 19. Sacerdotum conferunt, atque sub privatâ, & œconomicâ unius Superioris directione vivunt, sivè intra sive extra Seminarium semper victurum, & moriturum. Insuper spondeo, & juro, quod dum in hoc Seminario permanebo, vel alibi applicatus fuero, si urgens necessitas à Superioribus hujus Instituti approbata, mutatio-

tationem ſtatûs poſtularet, nullam Religionem, Societatem, aut Congregationem regularem, vel etiam quemcunque ſtatum ſinè ſpeciali ejuſdem Reverendiſsimi Domini Ordinarij mei licentiâ ingrediar. Denique ſpondeo, & juro me prædictum Iuramentum, ejuſque obligationem intelligere, & obſervaturum. Sub die N. Menſis N. Anno N. ſic me Deus adjuvet, & hæc Sancta Dei Evangelia.

XIII.

Qui verò alumni in Seminarijs Ordinariorum non fuerint, & in Seminarijs huic Inſtituto proprijs educantur, Iuramentum in formula ſequenti præſtabunt.

Ego N. Filius N. Diœceſis N. plenam habens Inſtituti Clericorum Sæcularium in commune viventium notitiam, legibus & conſtitutionibus ipſius me ſponte ſubijcio, eaſque, quantùm in me erit, obſervare promitto. Inſuper ſpondeo, & juro, me ſub directione privata, & œconomicâ Præſidis ſupremi, ejuſquè in hoc munere legitimis ſucceſſoribus, ſalvâ per omnia Reverendiſsimi Dñi Ordinarij mei auctoritate, & Iuriſdictione, in ſupradicto Inſtituto Clericorum, qui ſecluſo fœminarum conſortio bini, vel plures pro locorum qualitate cohabitant, & bona ſua ex beneficijs, & functionibus Eccleſiaſticis provenientia in communes pios uſus juxta conſtitutionem 19. Sacerdotum conferunt, ſemper victurum & moriturum. Inſuper ſpondeo, & juro, quod dum in hoc Seminario permanebo, vel alibi applicatus fuero, ſi urgens neceſsitas à Superioribus hujus Inſtituti approbata mutationem ſtatûs poſtularet, nullam religionem, Societatem, aut congregationem regularem, vel etiam quemcumque ſtatum, ſine ſpeciali ſupremi Præſidis hujus Inſtituti licentiâ, ingrediar. Deniquè ſpondeo, & juro me prædictum Iuramentum, ejuſque obligationem intelligere, & obſervaturum. Sub Die N. Menſis N. Anno N. ſic me Deus adjuvet, & hæc S. Dei Euangelia.

XIV.

Iuramento prædicto non obſtante facilè antè ſuſceptos majores Ordines circa finem ſtudiorum ſuſcipiendos, ob rationabilem cauſam adoleſcentes ad Sæcularem ſtatum, habitâ debitâ licentiâ à Superioribus hujus Inſtituti, & inſuper ſi Alumni ſint à Reverendiſsimo Ordinario, tranſire poterunt, nè inviti, aut gravem difficultatem ſentientes ad ſtatum Clericalem trahantur, in quo poſteà ad ſcandala declinent; Solutis priùs ſumptibus ſuſtentationis, niſi illis in hoc caſu pro parte, aut ex integro condonentur.

De

XV.

IVxta Classium prædictarum distinctionem Iuventus etiam tres vias spirituales tenebit: videlicet viam purgativam, in qua ad vitæ innocentiam, ad moderandas passiones, ad fugienda peccata pro cujusque ætate, & datâ gratiâ sedulò impellantur; Viam illuminativam in qua dogmata fidei nostræ Catholicæ, universæque doctrinæ Christianæ principia, & proprij sui hominis interioris cognitio, unâ cum facilioribus rectè vivendi regulis, ipsis ex proposito maturè instillentur: Viam denique perfectivam, in qua ad consequendam perfectionem statûs Clericalis sibi possibilem, & Ecclesiæ salutarem conabuntur.

XVI.

Vt adolescentes in prædictis instituantur, saltem singulis diebus Dominicis à meridiè per horam in loco cujusque classis Pater Spiritualis certam materiam ita succinctè & clarè tractabit, ut singuli terminorum seriem memoriæ tradere, & prædictarum viarum scientiam successivè facili negotio assequi valeant.

XVII.

Ante omnia Magistri virtutum Adolescentes primæ classis instruant de rectâ intentione in examine, alijsquè exercitationibus spiritualibus persolvendis, quomodò sub sacrificio missæ spiritualitèr communicare possint; In scientia quoque rerum cœlestium ex professo à Patre Spirituali probè perito informentur. In Doctrina Christiana principia fidei uberiùs quàm in communi parvulorum Catechesi fieri solet ex Catechismo Romano per ordinem ijsdem trandantur, uti & significatio Sacrarum cæremoniarum, virtus Sacramentalium, & similium.

XVIII.

Contra insidias hostium spiritualium cautè roborentur per instructionem cognitionis sui ipsius, & diversarum tentationum notitiam, in quem finem inserviet libellus B. Salesij philothea dictus, & ille qui de imitatione Christi inscribitur, ex quibus Pater spiritualis, uti etiam ex materia de discretione spirituum clientes suos prudenter informabit.

XIX.

Pariter Magistro Spirituali curæ sit, ut ex cognitione Dei, & beneficiorum ejus clientes suos ad divinum, & filialem amorem; ex præstantia & benignitate B. V. M. ad ejusdem devotionem; ex custodia Sanctorum Angelorum, & meritis Sanctorum, ad eorum cultum, ac Patronorum electionem; ex quatuor novissimis, & pœnis impiorum ad timo-

timorem Domini; ex notitia paſſionum ad propriam cognitionem; & ex hac ad ſui ipſius contemptum, & diffidentiam: atque ex alijs virtutibus ſpiritualibus ad ſtudium rerum cœleſtium impellantur; ſuper quæ tanquam rudimenta, ſolidæ virtutes ſucceſſu temporis ædificantur.

XX.

Vt Adoleſcentes ſecundæ claſſis in via ſpirituali progrediantur, à Patre Spirituali in modo meditandi inſtruantur, & non tantùm præcepta meditandi tradat, verùm etiam in praxi oſtendat, quomodò ex particulari themate meditatio ordinanda ſit; materias quoque ſubindè eiſdem deſignet, eamque in puncta dividat; peractâ quoque meditatione examen deſuper inſtituat, in quo ſucceſſus examinetur, & errores per utilia documenta oſtendantur; ea verò materia pro hac claſſe ſtudiorum ex doctrina & vita Chriſti, & Sanctorum deſumatur, quę ad extirpationem vitiorum, & ſolidarum virtutum implantationem ordinata viſa fuerit.

XXI.

Poſt inſtructionem de modo meditandi, Pater Spiritualis ad tradendam Chriſtianarum virtutum, & oppoſitorum vitiorum doctrinam progredietur, quam ex materia de Chriſtiana Clericorum perfectione deſumet, inſtruendo clientes ſuos; primò in virtutibus theologicis ex quibus Deum timere, & diligere addiſcant; deindè naturam & finem virtutum Cardinalium, quæ ſunt veluti columnæ ſalutis noſtræ, eoſdem inſtruat, non minùs de vera humilitate, patientiâ, & abnegatione propriæ voluntatis, earumque oppoſitis defectibus informentur; & deniquè in omnibus alijs virtutibus quibus homo interior in ordine ad ſalutem æternam perficitur; medium quoquè diſcretionis in omni virtute perſpicuis rationibus, & exemplis practicè edoceantur, ne ad extrema deflectant.

XXII.

In hunc finem inſerviet libellus qui inſcribitur pugna ſpiritualis à S. Franciſco Saleſio ſummopere commendatus, accedente practicâ inſtructione Patris Spiritualis ad pugnandum contra paſſiones & vitia per virtutes oppoſitas, præſertim contra vitium quoddam particulare, ſuper quo, ejuſque virtute oppoſitâ exercendâ etiam particulare examen frequentiùs inſtituendum erit, in quibus, & in omni aliâ congruâ occaſione pater ſpiritualis clientibus ſuis practicum exercitium ad manus dabit.

XXIII.

Ex ſingulis erroribus occaſio erudiendi, & contra vitia pugnandi, propoſitumquè impoſterum formandi, adoleſcentibus à Patre Spirituali ad manus detur, eâ practicâ inſtructione quâ virtutis via, & ip-

sum exercitium congruâ perspicuitate pateat, & animus ingenuus cum facilitate & jucunditate ad illud inducatur. In quem finem Pater Spiritualis cum clientibus suis toties colloquium particulare instituet, quoties singulorum indigentia propria requiret, exercitia quoquè spiritualia annua statuto tempore eisdem præscribet.

XXIV.

Adolescentes tertiæ classis vocationis suæ clericalis scopum maturè cordi habentes, viæ perfectivæ se accingant, ut eorum homo interior, & exterior in omnibus ijs qualitatibus perficiatur, quæ in ordine ad salutem proximorum imprimis ordinantur, ut jam non solùm sibi, verùm etiam alijs vivere & studere incipiant.

XXV.

Postquam in reformatione hominis sui interioris ritè instructi fuerint, viæ regiæ virtutum insistentes ad reformandum suum hominem exteriorem convertentur, eas virtutes, & qualitates sub directione Patris Spiritualis sibi comparando, quæ in statu Clericali ad vitam activam in hoc sæculo necessaria sunt, in quem finem informabuntur per ordinem in exercitio externarum virtutum, qualiter se erga omnis generis homines christianè exhibere debeant, similiter de discretione spirituum, & universo officio pastorali in multâ charitate præstando, practicè erudiantur, ut in singulis actionibus secundùm unam, uniformemque normam se moderari sciant.

XXVI.

Primum locum in ordine doctrinæ discretio obtinebit, tanquam moderatrix humanarum actionum: & cum duo hominem exteriorem in ordine ad vitam activam perficiant: primò ipsæ virtutes, secundò modus operandi ad extra, adolescentes in utroque informandi sunt. Inter virtutes, quoad modum instruendi Juventutem, prima est mansuetudo hominis Christiani, consistens in verbis & actionibus, quæ erga omnes omni occasione superabundare debet; deindè humilitas, conjuncta tamen cum decore vestium, actionum, verborum, & totius hominis venustate, personæque sacræ gravitate.

XXVII.

Tertium locum affabilitas sibi vendicat, ut cum Christiana suavitate ad ædificationem conversatio fiat: cujus comes est Modestia, plurimarum rerum moderatrix, quæ effusionem nimiam sui ipsius coërcet. Sequitur eutrapelia, ut cum jucunditate recreationi locus detur: deindè charitas externa, quæ præ se alijs cedit, in multis condescendit, pacem cum omnibus habet, & alios obsequijs prævenire gestit, neque est sensitiva, aut apprehensiva.

XXVIII.

Prætereà modum rectè operandi ad extra, aliæ quædam virtutes

principales discretum reddunt, quæ sunt prudentia, fortitudo spiritûs, justitia, temperantia, & circumspectio.

XXIX.

Inter objecta operandi ad extrà conversatio utilis in omni occasione, & quæstione propositâ cum omnis generis hominibus primum locum obtinet, cui succedit modus catechizandi parvulos, cum ratione, & dexteritate: item modus docendi scholas particulares, ut adolescentes ingenio præstantes in doctrina proficiant: item discretio spirituum, ingeniorum, & naturarum.

XXX.

Præsertim verò modus audiendi confessiones, juvandi animas, agendi cum ægrotis, scrupulosis, & desperabundis, pusillanimibus, melancholicis, & alijs hominibus, qui vel corpore, vel sensu, vel animâ periclitantur: quâ scilicet dexteritate ad eorumdem medicinam salutarem, & ædificationem sit agendum, cui succedit modus concionandi, & perorandi, ut animæ utilitèr, ac nervosè sale verbi Dei condiantur: Sequitur modus administrandi res temporales, ut cum debita dexteritate & discretione, sinè nota avaritiæ, & prodigalitatis in omnibus agatur. Denique modus regendi sibi subditos tam Sæculares in beneficijs curatis, quàm ipsosmet hujus Instituti Clericos cum moderatione, dexteritate, charitate ad ædificationem.

De quotidianis exercitationibus, frequentatione scholarum, & repetitione domesticâ.

XXXI.

SVperiores enixè laborent quatenus Adolescentes omni tempore honestâ aliquâ occupatione à vago mentis intuitu & otio revocent: In quem finem distributio diurni temporis in quovis Seminario ordinetur, quæ ejusmodi (mutatis mutandis) esse poterit.

XXXII.

Manè surgentes statuto tempore ea observent, quæ in stationibus sunt præscripta; quibus finitis Adolescentes inferiorum scholarum per quadrantem horæ lectionem spiritualem instituant: studiosi verò secundæ & tertiæ classis per mediam horam meditentur; deindè omnes simul Sacrificio Missæ devotè intersint: reliquo tempore studijs invigilent usquè ad tempus frequentandi scholas: post scholas, si tempus supersit, studia continuabunt: uno quadrante ante prandium litanias omnium Sanctorum juxta stationes persolvant: sub prandio & cœna studiosi tertiæ classis per ordinem legent scripturam sacram, constitutiones, aliosque libros asceticos; juxta Superiorum dispositio-

tio-

tionem: studiosi verò secundæ classis per ordinem ad secundam mensam legent.

XXXIII.

Post prandium recreatio uniformitèr ab adolescentibus observetur, finitâ recreatione aliquid temporis addiscendo cantui tribuant: Theologi verò maturiores pro illo tempore in cæremonijs & ritibus sacris exerceantur: postea rursum studijs invigilabunt, ità tamen ut Theologi per quadrantem horæ ante studia in Sacræ Scripturæ explanatione se exerceant: finitâ frequentatione scholarum assignato tempore studia vel repetitiones fient: uno quadrante horæ ante cœnam pro meditatione sequentis diei se præparabunt; Post cœnam diebus veneris & Sabbathi breve colloquium spirituale paulò ante rosarium instituetur.

XXXIV.

Diebus festis & Dominicis tam sacrum solemne, quàm concio captui & fructui adolescentum accommodata in Seminarijs pro adolescentibus trium harum classium habeatur; reliquum tempus pro Superiorum Ordinatione utilitèr impendent.

XXXV.

Prædictis his diebus, finitâ scholâ spirituali, & Vesperis cantatis, exercitia reliqua ut diebus alijs perficient. Cæterùm ad Divina Officia, aut conciones foris frequentandas non facilè emittantur; sub cœna loco lectionis theologi per ordinem succinctum Sermonem per modum concionis in lingua vulgari habebunt.

XXXVI.

Ad scholas publicas, ubi adsunt, cujusquè loci, audito priùs domi sacro mittentur, servato à Rectoribus Gymnasiorum & Vniversitatum præfixo tempore. Ad scholas per plateas bini modestè incedant, ac finitis scholis sic revertantur prudentiore semper directore constituto. In scholis seorsim eà modestiâ sedeant, ut alijs morum exemplum præbeant.

XXXVII.

Vt Adolescentes primæ classis solidiùs in studijs progrediantur, ijs Pædagogos quosdam domesticos pro repetendis lectionibus & conficiendis argumentis superiores adjungant, qui eisdem pariter in disputationibus domesticis præsint, & in studijs suis per omnia ad debitum profectum sedulâ diligentiâ eosdem excolant.

XXXVIII.

Philosophi præter privatas inter se repetitiones, singulis septimanis determinatâ die, repetitionem omnibus præsentibus per ordinem habebunt, & in fine studiorum suorum prævio examine domestico, nisi ad publicas in Vniversitatibus defensiones fuerint admissi, sal-

tem.

tem in Seminario ex universo studio suo theses defendent.

X X X I X.

Adolescentes tertiæ classis, ex theologiâ speculativâ, statuto die unâ horâ repetitionem instituant; similis repetitio saltem singulis mensibus semel, distinctis diebus instituetur ex theologiâ Morali, jure Canonico, & studio controversistico, juxta particularem superiorum ordinationem; uti & scripturæ sacræ expositio, repetitio pastoralis; pro quibus utiliter expendendis universo studiorum negotio præficiatur unus Sacerdos, qui in singulis studijs aptior ad hoc præstandum judicabitur.

De *Oeconomica Ordinatione Seminariorum, victu, & vestitu Adolescentum.*

X L.

VNiversim Superiores pro viribus laborabunt, ut Seminaria bene sint ordinata, eorumque debita cura habeatur; Pro custodia domûs ac Ianuæ homo laicus fidelis & maturus constituatur, qui sinè expressâ Superioris licentia extraneos ad Adolescentes in domum non intromittat, aut Adolescentes exire permittat; coqui & alij domestici paritèr sint fideles, maturi, patientes, & charitativi.

X L I.

In communi oratorio, & refectorio suas consuetas preces omnes persolvant, ac refectionem sumant; cætera in tres contignationes distinguantur, & in singulis singularum Classium juventus in uno amplo Musæo, vel duobus cohabitent, ibique repetitiones solitæ peragantur.

X L I I.

Pariter unum vel duo dormitoria in quavis contignatione, cum annexa camera Magistri spiritualis constituantur; ita ut in dormitorio omnes & singuli, cum certa interdistinctione secundùm debitam honestatem, extra conspectum mutuum seorsim dormiant.

X L I I I.

In victu, vestitu omnes æqualitèr habeantur, & ingenuè eatenus tractentur, quatenus animorum ingenuitas, ad superandos studiorum labores, magis jucunditate, quàm servili timore excitetur.

X L I V.

Vnde mensa quotidiana frugalis erit, ut non solùm temperantiam, unà cum verâ ingenuitate ab adolescentia imbibant, sed etiam bonam corporis complexionem, animumque alacrem acquirant. Color vestium perpetuò niger sit; qualitates autem cœteræ nullam vanitatem,

tatem, aut inæqualitatem, vel luxum, sed magis honestatem, & modestiam demonstrent.

XLV.

Pro servando debito in omnibus ordine, sit in quovis Seminario horologium, & campanula exactæ temporis distributioni serviens; sit item infirmaria ex qua ad Oratorium fiant fenestræ per quas infirmi quotidianum sacrum, ac preces reliquorum valeant percipere.

XLVI.

Superiores debitè attendant ad Bibliothecam, vestiarium, dormitoria, cellam, culinam & similia: claves ad portam Seminarij noctu Director habeat.

De distinctione, receptione, & fundatione Seminariorum.

XLVII.

SEminaria Iuventutis possunt esse Pontificia, & alia his similia, pro Clericis & animarum curatoribus ad quásvis mundi partes mittendis; vel Regum ac Principum pro certis Regnis & Provincijs; vel Archiepiscopalia, & Episcopalia pro Archidiœcesi, aut ampliore Diœcesi; & denique Seminaria propria huius Instituti erecta & fundata per patronos, & per media communitatis, præcisè pro hoc Instituto; quorum ultimorum, quoad media fundationis, plenum Dominium penès idem Institutum erit; Quoad reliqua Seminaria, quorum Dominium vi fundationis, ad Patronos spectat, vel Patroni certa media pro fundatione stabili huic Instituto, aut tantùm certos annuos proventus Directoribus Seminariorum consignare poterunt, ex quibus certus studiosorum numerus sustentetur.

XLVIII.

Adolescentes, qui vi Alumnatùs ad certas Diœceses, aut Provincias obligantnr, non nisi ex speciali favore patroni, in casu alicujus specialis necessitatis, aliò mitti possunt; substitutà tamen si ita Patronus requirat alterà personà qualificatà. Educati quoque in Seminarijs huic Instituto proprijs, etsi ad certam Diœcesim non obligentur, regularitèr tamen in territorio, ubi Seminarium situm est, manebunt, & quando illa Diœcesis indiget, eidem inservient; ita tamen ut in casu necessitatis ad quæcumque loca ex ordinatione Superiorum hujus Instituti mitti possint.

XLIX.

Media pro fundandis Seminarijs eidem Instituto proprijs haberi possunt, vel ex collatione redditunm Ecclesiasticorum juxta Constitutionem 19. Sacerdotum, aut ex bonis hæreditarijs ex libera voluntate sic applicandis, aut demum ex illis quæ à Patronis spontè

con-

conferuntur : Ita tamen ut personæ particulares hujus Instituti ex redditibus suis primò propriæ Parochiæ, seu beneficij oneribus sufficienter prospiciant, & superiores ex medijs in massa communi jam collectis alijs Instituti æquè vel magis necessarijs communibus oneribus similiter prospiciant.

L.

Vbi Seminaria jam fundata existunt, quæ Directioni Superiorum hujus Instituti ejusdem fini conformiter tradere placebit; si media fundationis non sufficiant, prò integritatis exigentia, media communitatis (si ad manum fuerint) eà conditione authentico instrumento adjectà applicari poterunt, ut casu quo ejusdem Seminarij directio à Clericis Instituti non continuaretur, Supremus Instituti Præses, bona illa, quæ Institutum de suis adjecit, liberè alio transferre possit & valeat.

L I.

In acceptandis Seminarijs, traditio fini hujus Instituti non sit contraria; reliquæ conditiones fundatoris arbitrio manent subjectæ; ut inhabiles excludantur, Adolescentum susceptio, & eorum directio vel plenè à Patronis, Superioribus Instituti concedatur, vel saltem ut ijsdem à Patronis jus, & potestas fiat, ipsis idonea subjecta nominandi, prævio accurato examine, & probatione sufficiente, quatenus sic digniores à Patronis recipiantur, qui recepti in Instituto vivere tanquam vera ipsius membra postmodum obligati maneant.

L I I.

Quod si Ordinarij locorum annua ratiocinia à Directoribus Seminariorum petant, uti & per se, aut per alios visitando domesticam gubernationem juxta dispositionem Concilij Trid. sess. 23. de reform. cap. 18. inspicere voluerint, id constitutionibus à S. Sede Apostolica confirmatis conformiter fiat; ita tamen ut de redditibus Seminarij nihil alienare possint, & in alios usus convertere.

L I I I.

Superiores cujusque Seminarij præter mensam certum aliquod salarium habeant, si aliter de competente beneficio Ecclesiastico provisi non fuerint, cætera verò quæ ex communi massa per annum restabunt, in ijsdem Seminarijs pro futuris eventibus ac necessitatibus asservabuntur; quod intelligitur, si modò continua talis Seminarij administratio hujus Instituti Clericis relinquatur; cœteroqui enim talia dispositioni Superiorum hujus Instituti reservabuntur, quorum proinde calculus eisdem quoties visum fuerit, per modum ratiocinij exhibendus erit.

L I V.

In casu dimissionis alicujus è Seminario, si restitutio sumptuum facienda

cienda sit, fiet Seminarijs Patronorum, in quibus tantùm certa portio pro sustentatione adolescentum per annum assignatur; in alijs verò Seminarijs in quibus bona fundationis ad Institutum spectant, talia ad massam communem illius Seminarij tradantur, ut alij Iuvenes exinde sustententur. Ratiocinia in præsentia Patronorum Ordinarijs exhibenda juxta constitutionem 52.

Vbinam Seminaria esse debeant, & cujus nationis adolescentes in ijsdem sint educandi.

L V.

ORdinariè in quavis ampliore Diœcesi, acà potiori in quavis Archidiœcesi unum Seminarium, & (quantùm fieri potest) juxta eas Academias & universitates habeatur, vel erigatur, ubi studia & disciplina abundantiùs florebunt, ità tamen ut Seminaria ultra necessitatem non multiplicentur; quod si in tali districtu nulla universitas esset, in qua scholæ majores ab ijs doceantur, qui docere solent, tum Sacerdotes hujus Instituti in tali casu tam sacras, quàm profanas litteras docebunt.

L V I.

Cum Sacerdotes & Clerici hujus Instituti sub Iurisdictione Ordinariorum, tanquam veri, & simpliciter proprieque dicti Clerici parati sint in toto terrarum Orbe curam animarum administrare, mediantibus medijs temporalibus, ab Ordinarijs locorum, vel aliundè pro formandis Seminarijs deputatis & collatis (ad quod præstandum dictos Clericos sumptibus suis impares esse per se constat) ut per bonam instructionem juventutis ad Seminaria ordinariè adolescentes propriæ patriæ assumantur, qui sint ad omnem laborem impigri, ac patrio solo assueti, ut sub hac ipsa disciplina usquè ad mortem subsistant.

L V I I.

Cùm solida & stabilis disciplina pro bonis Clericis, & curatis formandis in domo in qua diversæ conditionis, statùs, ordinis, & vocationis adolescentes commorantur, servari non possit, ideò ad Seminaria hujus Instituti propria, vel Ordinariorum presbyteris hujus Instituti concredita nullus suscipiatur qui in hoc Instituto non velit, vel actu vivere, vel animum saltem sic vivendi habeat. Quod si tamen ex gravissima causa convictores quidam suscipiendi forent, ijdem expressà hàc conditione, & non aliter suscipiantur, ut in Seminario disciplinæ domesticæ per omnia & in omnibus absquè ulla prorsus exemptione se accommodent.

Non

LVIII.

Non obstante quod adolescentes ad Seminaria suscipiendi ordinariè (nisi excellentia talentorum, & circumstantiæ graves contrarium suadeant) ejus nationis esse debeant, in quo loco suscipiuntur, inter adolescentes tamen sub studijs transplantatio, quoad diversas nationes sic fieri poterit, ut finitis studijs ad Seminaria in Terris proprijs revertantur. Excipiuntur quoque Seminaria fundata eâ intentione, ut sic educati ad quasvis mundi partes, vel ad loca hæretica mittantur cum Ordinariorum consensu; si ea in eorundem Diœcesibus sunt, vel ad alia, cum S. Sedis Apostolicæ licentia: ad hæc enim juvenes diversæ nationis insignes, præsertim qui sub disciplina hujus Instituti alibi in Seminarijs jam vixerunt suscipi possunt.

Quis curam Seminariorum habeat, & quinam singulis sint præficiendi.

LIX.

SI Seminarium amplioris Diœcesis sit, à cœteris Diœcesibus unius Archiepiscopatûs independens, principalem cûram ejusdem habebit Præses Diœcesanus: si verò pro tota Archidiœcesi inserviat (in qua etiam quoad domum emeritorum, & bona communitatis, mutuus sit usus) Præses Archidiœcesanus ejusdem curam habebit, singulis annis bis visitando, diligenterque illius politiam domesticam tàm in spiritualibus, quàm in temporalibus inspiciendo, & cuncta ad debitam formam reducendo, aut in eâ conservando, mediorum quoque temporalium, & emolumentorum incrementum, mediante œconomo sibi adjuncto, rationem habebit; in Seminarijs proprijs directores, aliosque magistros tam virtutum, quàm studiorum præficiet, & pro rei utilitate aut necessitate amovebit: In Seminarijs verò Episcopalibus huic Instituto ab Ordinarijs concreditis, personas capaces Reverendissimis DD. Ordinarijs nominabit, ut ab ijsdem authoritate ordinariâ Seminarijs præficiantur.

LX.

In quovis Seminario erit primò Director, sive Regens totius Seminarij, qui prudentiâ, gravitate, doctrinâ, & sollicitudine charitatis inter alios emineat: Secundò Pater Spiritualis pariter pietate, & doctrinâ, & cœteris qualitatibus insignis, qui exercitationibus consuetis præsit: Tertiò confessarius, qui toti domui ordinariè à confessionibus assistat, cum facultate confitendi alij vel alijs Confessarijs extraordinarijs per Superiores deputatis, & approbatis ab Ordina-

rijs: Quartò Oeconomus qui dependenter à directore, rerum temporalium curam habeat.

LXI.

Promotiones ad diversos gradus in Theologia, & Iure non priùs fiant, donec constet quod taliter promovendi perfectè juxta normam hujus Instituti in pietate, subjectione & fervore sint victuti, & insuper capaces pro gerendo tali officio ad quod gradus ejusmodi sunt necessarij.

Iuramentum omnibus qui huic Instituto adscribuntur Commune.

LXII.

OMnes & singuli in quibuscunque Seminarijs educati finitis studijs suscepto Sacerdotio, uti & illi qui in majoribus Ordinibus constituti ad hoc Institutum fuerint suscepti, prævia debitâ informatione in domo Emeritorum vel alibi factâ, Iuramentum ad manus superiorum hujus Instituti præstabunt; A quò juramento sic præstito, per quod pactum inter membra hujus Instituti ultimatò roboratur, nemo ex post facto, nisi à solo Summo Pontifice, absolvi potest, cui desuper prævio maturo causarum, & circumstantiarum examine supremus hujus Instituti Præses per se vel alium debitam relationem faciet.

Formula autem Iuramenti sequens est.

LXIII.

EGo N. Filius N. Diœcesis N. plenam habens Instituti Clericorum sæcularium in commune viventium notitiam, legibus & constitutionibus ipsius me sponte subijcio, easque quantùm in me erit observare promitto. Insuper tibi N.N. hujus Instituti Præsidi Supremo, tuisque in hoc munere legitimis successoribus spondeo, & juro me sub directione tua privata & œconomica, salvâ per omnia Reverendissimi Domini Ordinarij mei authoritate & jurisdictione, in supradicto Instituto Clericorum, qui secluso fœminarum consortio bini, vel plures pro locorum qualitate cohabitant, & bona sua ex beneficijs, & functionibus Ecclesiasticis provenientia in communes pios usus juxta Constitutionem 19. Sacerdotum conferunt, semper victurum & moriturum. Denique spondeo, & juro me prædictum Iuramentum, ejusquè obligationem intelligere, & observaturum, à quo non possim nisi à solo Summo Pontifice absolvi. Sub die N. mensis N. Anno N. sic me Deus adjuvet, & hæc sancta Dei Evangelia.

Præ-

L X I V.

Prædictis non obstat, quo minùs quispiam post Iuramentum prædictum, majoris perfectionis gratiâ, ad Ordinem Religiosum transire possit; Ità tamen, ut non omni spiritui credatur, sed priùs bene probetur, & non tam proprio Iudicio, quàm Superiorum hujus Instituti verè Dei vocatio esse approbetur; Tenebitur tamen talis (si ex novitiatu iterum discesserit) vi hujus Iuramenti ad hoc Institutum redire.

L X V.

Qui præstito sæpe dicto Iuramento ad dignitates Ecclesiasticas Episcopales, & ad quascunque his similes promoti fuerint, etsi sub actuali directione Præsidis, ob respectum statûs, non sint, tenebuntur nihilominus præstare ea, ad quæ cœteri hujus Instituti communiter obligantur.

Quomodò Sacerdotes noviter ordinati ad curam animarum applicari debeant.

L X V I.

CLerici recenter ordinati ad curam animarum ordinariè non statim exponantur, sed priùs in Domibus Sacerdotum, Beneficiatorum, & Parochorum, ubi strictior custodia & disciplina viget, pro tempore vivant, & cum præscitu & consensu Reverendissimi D. Ordinarij provisorio modo officia administrent, ut sic non solùm disciplinam Clericalem magis imbibant, & in superioritate libertatis suæ piè, sobriè, casteque vivere etiam extra talem custodiam postmodùm expositi addiscant; Verùm etiam ritus, & ceremonias Ecclesiasticas circa curam animarum cum debita dexteritate, & experimentali praxi solidè comprehendant, & tunc demum utiliter ac securè commodis occasionibus ad Capellanias, Parochias, aliaque officia Pastoralia cum consensu Ordinariorum exponi poterunt.

PARS SECVNDA.

CONSTITVTIONES PRO DIRECTIONE SPIRITVALI ET TEMPORALI PRESBYTERORVM ET CLERICORVM HVIVS INSTITVTI, QVI ACTVALITER IN CVRA ANIMARVM, BENEFICIIS ECCLESIASTICIS, ALIISQVE OFFICIIS, QVIBVSCVMQVE EXISTVNT.

De Vigilantiâ Superiorum, ut exercitia quotidiana tam pietatis, quàm studiorum, & alia ritè ubiquè observentur.

I.

QVilibet Superior particularis qui unius domûs Clericos dirigendos habet, invigilet, ut decursûs totius diei cum debita distributione temporis ab omnibus sedulò observetur; atque imprimis ut preces tàm matutinæ, quàm meridianæ, & nocturnæ cum debita pietate ab omnibus simul in loco ad orandum deputato persolvantur. Similiter horæ Canonicæ ab omnibus alicubi cohabitantibus, & legitimè non impeditis, determinatis ad id horis, simul recitentur.

II.

Statutis quoque horis, cuique loco accommodatis sacrificium Missæ celebretur; ita ut reliquum tempus cum certa pariter distributione pro studio tàm Scripturæ Sacræ, quàm theologiæ præsertim Moralis, lectionis asceticæ & similium relinquatur, in quantum cura pastoralis, visitatio infirmorum, administratio Sacramentorum, & actualis præparatio ad conciones, ac catecheses necessaria id patitur: quæ dum actu instant cæteris præponenda sunt.

III.

Superioris quoque cujusque loci est ordinare, quidnam præter Scripturam Sacram quovis tempore ad prandium & cœnam, per mediam circiter horam, utiliter legi possit, ex quo utiles deindè discursus formari debent; Recreatio post Mensam ea semper esse debet, quæ honestatem & modestiam cum pace perpetuò sibi conjunctas habeat, ad quod pariter Superiori invigilandum erit.

IV.

Generalem ordinationem prædictorum omnium Superiores tempore

ræ visitationis facient, juxta quam postmodùm quilibet particularis Superior directionem suam practicè instituat.

V.

Quilibet Superior alicujus decanalis, vel in vicinia districtûs, singulis sibi commissis Clericis & Sacerdotibus annuum determinabit tempus, quo opportunè recollectioni mentis in sua, vel aliâ ad hoc deputandâ domo insistant, sedulòque curabit, ut apud omnes debitum dicta recollectio sortiatur effectum: Ad quam etiam extra hoc præscriptum illos disponet, quorum spiritualis infirmitas, aliæquè causæ rationabiles id prudenter postulaverint.

VI.

Ejusdem Superioris domus in quovis districtu, refugij & medicinæ spiritualis locus existet, ut spiritualem convalescentiam ibi percipiant illi, qui in Parochijs aliquod vulnus spirituale acceperunt, vel periculum passi sunt; quibus alij ad tempus, & tamdiu succedent usque dum eorum infirmitas per media spiritualia correcta fuerit; quod etiam de illis observandum, qui in spiritûs desolatione versantur, aut in melancholiam, vel aliam afflictionem lapsi sunt, ut remedijs spiritualibus adjuti, fortiores ad stationis suæ vigilias regrediantur.

VII.

Idem Superior alicujus decanalis districtûs aliquoties in anno tot Clericos & Sacerdotes huic Instituto addictos, ac privatæ suæ directioni assignatos in certum locum convocabit, & ad certum diem, quo sine detrimento animarum curæ commodè comparere poterunt, ad assignatas materias in scriptis thesibus proponendas, ac more scholastico, à constitutis ad id per vices oppugnandas ac defendendas, ut singulorum ingenium, ac diligentia palàm exinde fiat. Materiam circa quam hæc exercitatio utilitèr institui poterit, suppeditabunt Scriptura Sacra, casus conscientiæ, Theologia speculativa & polemica, seu controversistica, ac jus Canonicum, Directorium totius negotij penes prædictum ejusmodi districtûs Superiorem erit.

VIII.

Præses hujus exercitationis à Superiore constituetur aliquis ex eodem districtu, qui in prædictis facultatibus præ reliquis eminere, atque ad hoc officium habilis esse videbitur.

IX.

Ad meliorem hujus rei successum; in singulis Parochijs assignatas materias, certis per hebdomadam diebus, per unam, vel sesqui horam, mutatis vicibus defendendo & oppugnando sic elucident, ut deindè in publica concertatione cum honore & aliorum ædificatione defendens stare possit.

Ten-

X.

Tempus ad privatum hoc exercitium magis commodum, per se loquendo, erit post meridiem, ita quidem ut prima media hora in recollectione & præparatione, reliquum verò tempus in ipsa exercitatione & colloquio, insumatur.

X I.

Domi particulares casus discutiendi cautè junioribus Sacerdotibus proponantur, ex quorum resolutione addiscant, quomodò sua principia scholastica ad particularia applicare, & prudenter practicare debeant.

X. I I.

Vt quilibet districtus decanalis à corruptione defectuum, qui paulatim, nisi vigiletur, succrescunt, maturè semper expurgetur, observandum erit, ut non tantùm singulis octiduis, certo determinato die, in quovis loco particulari, colloquium aliquod Constitutioni 45. Sacerdotum conformiter instituatur; verùm etiam ut singulis mensibus, finito supradicto scholastico studiorum exercitio, priusquàm qui præsentes erunt, domum repetant, in domo decanali simili modo quoddam colloquium, ac conferentia spiritualis pro toto districtu decanali instituatur, eaque in medium proferantur, quæ ad conservationem bonæ disciplinæ, & perfectionis incrementum in Domino videbuntur. Parochi & Beneficiati alij ex dicto colloquio domum reversi, fideliter ea executioni demandare satagant, quæ in particulari ipsos attingunt.

QVID SVPERIORIBVS CIRCA SVBSTANTIALIA HVIVS INSTITVTI PVNCTA SIT SCIENDVM, ET OBSERVANDVM.

X I I I.

VT substantialia hujus Instituti puncta, quæ sunt Communitas bonorum, cohabitatio fraterna, separatio mulierum, & obedientia erga Superiores præsentis clericalis Instituti, omnibus sufficienter innotescant; Superiores eorumdem practicam notitiam, perfecto quodam modo habere oportet, ut omnes circà eadem, tàm per se, quàm per alias personas idoneas, rectè informare sciant; eàque notitià præhabità ad eorundem observantiam sedulò inducant. Prædicta substantialia puncta, nec Præses Generalis, nec Conventus qualiscunque ullo unquam tempore immutare aut relaxare poterit, cum sint veluti cardines ac fundamenta per quæ veluti per quosdam vectes in se sufficienter munitos præsens Institutum absque dissolutione in generatione & generationem per Dei gratiam subsistat.

Vt

XIV.

Vt verò prædicta hujus Instituti puncta substantialia tantò certiùs inconcussa semper maneant, omnes & singuli dicto Instituto se se aggregare volentes, illa juramento firmabunt, eá jurandi formulá quæ habetur supra in Constitutionibus de directione juventutis num. 53. vi cujus omnes & singuli obligantur, non quidem ad particulares dictorum punctorum actus, ita ut quoties aliquis quidpiam contra illa, vel illorum aliquod admiserit, perjurus fieri censendus sit, sed solùm ad constanter in hoc Instituto in quo prædicta quatuor puncta observanda sunt, usque ad mortem perseverandum, ita ut juxta Constitutionem 46. Sacerdotum, ille solus perjurus fieri censeri debeat, qui proprio motu se ab hujus Clericalis vitæ, & disciplinæ statu separaverit.

XV.

Censentur autem Motu proprio se ab Instituto separare, qui sinè legitimá juramenti sui factá relaxatione discedunt, aut verbis factisquè in Instituto deinceps vivere detrectant: uti etiam qui per frequentatos actus graviter contra supradicta substantialia excedunt, & præviá triná monitione, præfixo à supremo hujus Instituti Præside termino peremptorio, quod nisi monitioni pareant, ab Instituto separandi sint, si in contumacia perseverant; tales enim se ipsos suo facto ob incorrigibilitatem separare censendi sunt. Licet hic casus ibi, & tum solùm accidere possit, quando alia ratio delinquentem ad meliorem frugem beneficio Domùs Emeritorum, vel aliá viá reducendi, & scandalum tollendi, pro isto tempore Instituto non suppetierit.

DE COMMVNITATE BONORVM IN SPECIE.

XVI.

Finis Communitatis bonorum est, ut à Clericis hujus Instituti omnia ex beneficijs Ecclesiasticis, & functionibus quibuscunque provenientia, in usus pios Ecclesiæque Dei salutares, ac præfixo scopo hujus Instituti convenientes, debito modo & ordine conferantur & applicentur, eorumque bonorum abusus tollatur. Quare sepositá omni avaritiæ & prodigalitatis specie, singuli sedulò curabunt, ut huic Instituto Clericali verè fideles dispensatores se exhibeant, in omnibus sincerè spectantes commune bonum tanquam proprium Iesu Christi Domini Nostri patrimonium.

XVII.

Superiores maturè considerare debent, quidnam in dispensatione bonorum communium jam in massa communi collectorum potissimùm sit observandum, & primò quidem invigilare debent, ut Sacerdotibus

bus senibus, alijsquè inhabilibus sufficienter provideatur; Deindè si Sacerdotes Curatos & beneficiatos, casu aliquo extraordinario, subsidio egere contingat ex bonis communibus illis succurrendum erit: Similiter quando aliquis ex hoc Instituto recentèr ad Parochiam vel beneficium aliquod promotus, novam alicubi œconomiam instituere, & rebus necessarijs instruere debet, suppellectilia & alia maximè necessaria, vel pecunia pro ijsdem comparandis suppeditanda erunt; eâ tamen lege ut sivè pecunia sic subministrata, sivè pretium quo suppellectilia fuerint æstimata, medio, vel infimo pretio ordinatè conscribantur, traditâquè desuper obligatione, successivè prout potuerit commodè Superioribus ex proventibus annuis restituantur, ut alijs quoquè in simili necessitate constitutis succurri possit. Tertio subveniendum quoque est pauperibus Sacerdotum hujus Instituti parentibus, Fratribus, & Sororibus juxta Constitutionem 22. Sacerdotum.

XVIII.

Post hos magis necessarios communium hujus Instituti bonorum usus, ingenuis adolescentibus ad hanc Clericalem vitam educandis applicanda erunt.

XIX.

Postquàm domibus juventutis, & Emeritorum in quadam Archidiœcesi, vel Diœcesi, ex medijs communitatis, vel patronorum sufficienter provisum fuerit, tunc ad ædes Parochiales, convenientèr ad præscriptum Instituti vivendi modum accommodandas, ubi necesse fuerit, vel ex medijs ipsorummet Parochorum, præter id, quod fortè juxtà morem Diœcesis in conservationem illarum annuatim ab illis impendi debet; vel ex collectis ipsiusmet communitatis medijs, si aliundè haberi nequeant quantum necesse fuerit applicari poterit.

XX.

Similiter ordinari poterit, ut si desint media pro cohabitatione duorum Clericorum, in loco quodam particulari ob curam animarum, aut aliâ de causâ ordinandâ, superiores hujus Instituti, tamdiù media necessaria pro altero Sacerdote subministrent, quamdiu hujus Instituti Sacerdotes in tali loco Curæ animarum præfuerint; Et quia aliorum est similibus Sacerdotibus Curam animarum gerentibus vivendi media subministrare, ideò speciatim & authenticè cavendum, ne ex hac gratuita alimentorum subministratione pro quocunque futuro tempore, Instituto quædam obligatio imponatur.

XXI.

Eleemosinæ pro varietate, vel religiosis, vel alijs faciendæ ex medijs huic Communitati obligatis, à Clericis beneficiatis juxta leges Christianæ Charitatis, & juxtà dictamen prudentiæ fieri possunt; specialitèr

litèr tamen ſuadetur, ut Parochianis ſuis indigentibus, pro ratione reddituum ſuorum præ alijs benignè ſubvenire ſtudeant.

XXII.

Bona Communitatis in una Archidiœceſi correſpondente quoad domum Emeritorum & juventutis cum quibuſdam Diœceſibus ejuſdem Archidiœceſis, uti etiam media Diœceſis populoſæ quæ propriā Domum Emeritorum & juventutis habet, in eadem applicari debent, nec poſſunt, per ſe loquendo, etiam pro parte aliquâ transferri. In caſu extraordinario ubi ob gravem neceſſitatem Chriſtiana Charitas ſuadet, ut alijs membris hujus Inſtituti ad bonum Eccleſiæ Catholicæ ſuccurratur, ordinatio deſuper fiet à Præſide Diœceſis cum Conſilio Superiorum decanalium ex una, & ex alterâ parte à Præſide Supremo; quod ſi rei gravitas poſtulaverit, Reverendiſſimo Domino Ordinario loci quoque deſuper referendum erit, ut cum ejuſdem præſcitu & conſenſu, ad evitandas quaſcumque ſuſpiciones res tota peragatur.

XXIII.

Vbi communes ſumptus faciendi ſunt in negotijs totum Inſtitutum concernentibus, ſupremi Præſidis erit, proportionalitèr ex collectis medijs particularium Diœceſium illud exigere, quod ad ejuſmodi negotia pertractanda neceſſarium fuerit.

XXIV.

Communitas bonorum mutuam infert obligationem ſingulorum membrorum ad Inſtitutum, & Inſtituti ad membra; ita ut ſinguli ad omnia bona ſua ex beneficijs Eccleſiaſticis, & functionibus, ac officijs quibuſcumque provenientia in pios Communitatis uſus conferenda, vi conventionis mutuæ, pactique ultrò citroquè obligatorij ad ſtricti; ipſi quoque ſuperiores nomine Inſtituti ſingulis membris fidelitèr in neceſſitate ſubvenire teneantur.

XXV.

Si quis Sacerdos vel Clericus animo ſe ſe Inſtituto aggregandi aliquandiu cum ejuſdem Inſtituti Clericis habitaverit, dein verò, antequàm conſuetum Iuramentum præſtet mutatâ mente recedat, præter ſumptus ipſius cauſâ factos, nihil perſolvere teneatur: ſi verò poſt præſtitum Iuramentum ad ordinem religioſum tranſire voluerit, vel proprio motu ſe ab Inſtituto ſeparaverit, vel ab eodem ob incorrigibilem morum pravitatem, aliamvè quamcunquè cauſam dimiſſus fuerit, ex illis quæ in Inſtituto acquiſivit, & jam tum vel ad capſam communem contulit, vel apud ipſum adhuc exiſtunt, de jure nihil prætendere, vel ſecum auferre poteſt; contrarium ſi fecerit, ſine præhabito ſuperiorum Inſtituti conſenſu, id reſtituere tenebitur.

XXVI.

Si qui Sacerdotes aut alij Clerici jam exiſtentes bona quædam ex

beneficio, officio, vel functionibus Ecclesiasticis acquisita jam habeant, ac postmodùm ad Institutum suscipi petant, liberé de ijs quæ extra Institutum acquisiverunt, disponere possunt, vel in usitatos hujus Instituti, vel in alios licitos & honestos usus, nisi ob imminentem ex senectute, aut alio Capite ad officia & functiones Ecclesiasticas inhabilitatem æquitatis ratio postulare videatur, ut Instituto consignentur, cui per susceptionem talis personæ onus eam honestè sustentandi accrescere dignoscitur.

XXVII.

Omnes verò & singuli qui per Iuramentum se huic Instituto obligarunt, de bonis suis, sivè Ecclesiasticis extra Institutum acquisitis, sivè patrimonialibus de quibus liberè disponere habent, maturè ita disponant, ut casu quo Dominium eorum penes se retinere voluerint, totam vel potiorem saltem eorum curam alijs committant, cùm nec Instituto, ejusquè disciplinæ, nec ipsismet Sacerdotibus in Officijs & functionibus Ecclesiasticis occupatis conveniat multùm ejusmodi rerum curis occupari, quæ à suscepto vitæ statu valdè sunt alienæ.

XXVIII.

In quovis loco particulari ratiocinia acceptorum & expensorum ab uno Oeconomo fiant, qui juxta diversas rubricas cujuscunque personæ in eadem domo habitantis, redditus ex beneficijs & salarijs distinctè annotet, ne aliqua confusio sequatur. In Seminarijs alijsque domibus, ubi communes redditus pro illa domo sunt ad nullam personam particularem spectantes, Et simul alij reditus sint ad particulares personas in illa domo ex beneficijs, vel officijs obvenientes, tum ne confusio oriatur, fieri debet commune ratiocinium, & aliud particulare super accepta & expensa redituum particularium istarum personarum.

XXIX.

Cum non solùm Instituti hujus intersit, sed etiam Diœcesium, ne bona communia minùs fideliter administrentur, aut ad supradictos Ecclesiæ Dei utiles usus non expendantur; Ideo Reverendissimi DD. Ordinarij quoties defectus notabilis in administratione à Præside commissus innotuerit, desuper liberam inquirendi & rationes super bonis Instituti in commune collatis exigendi, defectusquè interpositâ auctoritate suâ Ordinariâ corrigendi potestatem habeant; defectus verò à Superioribus Præsidi subordinatis commissi à Præside corrigantur, salvâ tamen ut in præmissis Ordinariorum Iurisdictione, ut hàc ratione per debitam eorum administrationem ac dispensationem fiat, quod juxtà approbatam hujus Instituti Constitutionem fieri solet, ac debet.

De

XXX.

De reliquo cum singuli hujus Instituti Clerici intuitu beneficiorum suorum Reverendissimis Dominis Ordinarijs ea præstare debeant, ac reipsâ præstent quæ alij Clerici extra Institutum viventes juxtà cujusquè Diœcesis consuetudinem, intuitu eorundem beneficiorum præstare debent, bona ab ijsdem in Commune ad massam communem jam collata alio insuper onere, seu exactione gravanda non sunt, Cum æquitatis ratio non permittat, ut ob hoc quod superflua sua in communes pios, & tùm statui Ecclesiastico, tùm ipsimet Sanctæ Ecclesiæ Catholicæ valdè proficuos usus conferant, ampliùs quàm alij Clerici Sæculares graventur; Cum enim eorum onera, ac obligationes quoad redditus beneficiorum suorum communiter cum illis sinè ulla exemptione ferant, meritò ijsdem etiam cum illis juribus, privilegijs, atque Immunitatibus gaudent. Hinc & particularis dispositio circa temporalia hujus Instituti bona ad capsam jam collata, eorumque dispensatio in usus præscriptos ad ejusdem Instituti superiores spectat.

XXXI.

Vi Communitatis bonorum, sivè pacti Iurati nemini liceat ex hujus Instituti Sacerdotibus & Clericis testamentum Sæculare condere, aut parentibus, aut consanguineis suis bona sua temporalia ex beneficijs, & functionibus Ecclesiasticis, ac officijs quibuscumque provenientia pro quacunque voluntate, voluntatem ultimam relinquere. Ideo omnes & singuli, quibuscumque dignitatibus Ecclesiasticis non obstantibus, obligantur, ut quocunque de rebus suis disponendi modo Clericis concesso, & consueto, bona sua prædicta superioribus hujus Instituti ad fundandas domus educandæ Iuventutis, & Emeritorum Sacerdotum, aliosque fines huic Clericali Instituto conformes dispensanda relinquant, memores omnia quæ possederunt esse propria Domini Nostri Iesu Christi, in cujus infinitam gloriam, profectumquè animarum hoc Institutum omni tempore ea impensurum sit; nihilquè æquius esse quàm illorum etiam commoda sentire, quorum onera in vita & morte suscipiuntur.

XXXII.

Donationes Ecclesiæ cui quis deservijt, vel parentibus, fratribus & sororibus indigentibus fieri possunt, ea tamen fieri debent cum præscitu, & consensu Præsidis alicujus Diœcesis, vel Territorij, vel ità ut juxtà ratihabitionem ejusdem valere debeant, superioribus verò ejusmodi denegare, vel immutare non licebit, nisi manifestè videant adhibito consilio aliorum, aut habità etiam in re gravi sententiâ Reverendissimi Domini Ordinarij quod irrationabiliter ea facta sint.

XXXIII.

Legata & donationes quæ ipſiſmet membris hujus Inſtituti ab aliis fiunt, intuitu Officij vel cujuſcumquè reſpectûs ad ſtatum Clericalem aut quodcumquè officium, ſpectant ad bona huic communitati obligata; quæ verò dantur intuitu conſanguinitatis, affinitatis, vel amicitiæ merè naturalis, bonis patrimonialibus annumerantur. In caſu dubio donationis factæ ſtandum juri communi, hàc tamen lege, ut ſi à conſanguineis & affinibus uſque ad quartum gradum incluſivè donationes fiant, eæ cenſeantur factæ perſonis, in cœteris verò caſibus dubijs cenſeantur factæ intuitu Inſtituti ſivè Officij.

XXXIV.

Debita paſſiva in vita aut poſt mortem alicujus ex Inſtituto ſolventur ex medijs ab eodem relictis, ubi verò ea non ſuffecerint, communitas ad ſatisfaciendum eiſdem obligata non erit, niſi cum expreſſo conſenſu Superiorum Inſtituti, & authenticà ex ſcriptura eadem facta eſſe comprobentur: idque ideo quia cœteroquin gravia incommoda huic Inſtituto accreſcerent, & ipſum Inſtitutum quod curam talis perſonæ in vita, & morte in ſe ſuſcipit, non tantùm commodum pro membris ſuis non ſentiret, verùm etiam grave damnum pateretur.

XXXV.

Quando per Parochi vel Beneficiati diſceſſum vel mortem ex gratioſa Reverendiſſimi Domini Ordinarij vel Patroni conceſſione, ſucceſſor ex hoc Inſtituto fuerit, mobilia, quæ ſucceſſori ad ducendam Oeconomiam neceſſaria ſunt, non diſtrahentur, cum Anteceſſor ſi hujus Inſtituti fuerit, ſine detrimento nunquam vendat, ſucceſſor verò maximà cum incommoditate & difficultate coemat, ac de novo familiæ de mobilibus proſpiciat. Proindè à ſuperioris ordinatione & prudentià in tali caſu rerum temporalium diſpoſitio aut translatio, quæ ex rationabili neceſſitate, vel utilitate fieri ſubindè debere videbitur, dependebit: Ità tamen ut pro ijs quæ ſucceſſori relinquuntur, honeſtum & moderatè taxatum pretium certo, & præfixo termino in caſu mutationis ab una ad aliam Parochiam, ſivè beneficium ſolvatur Anteceſſori, In caſu verò mortis Inſtituto.

XXXVI.

Quid verò, & quantum ex annuis hujuſmodi beneficij reditibus tum anteceſſori, tum ſucceſſori competat pro illa parte temporis quo quiſque illorum illud poſſidet juxta Capitularia ſtatuta, vel alias cujuſque Diœceſis leges & conſuetudines determinetur, & ordinatè annotetur, idq; præſente ac confirmante eo cui de Iure vel conſuetudine competit, Et ſi opus fuerit præſente uno ad id ex Inſtituto deputato, ut omnis confuſio evitetur & charitativè ſingula diſponantur.

OBSER-

OBSERVANDA DE FRATERNA' COHABITATIONE.

XXXVII.

CVm hoc Institutum pro fine suo habeat in salutem Populi ità dispersim vivere, ut tamen quantùm possibile fuerit, ubique duo, tres, vel plures ejusdem Instituti Clerici & Sacerdotes in eadem domo fraternè cohabitent, superiores diligenter invigilabunt, ut ex speciali favore Reverendissimorum DD. Ordinariorum ac Patronorum liceat etiam ruri fraternam duorum vel plurium hujus Instituti Clericorum cohabitationem instituere, ac continuare.

XXXVIII.

In oppidis ubi subindè plura partim curata, partim simplicia existunt beneficia, quorum possessores seorsim habitare consueverunt, Sacerdotes Instituti ubi duo, vel plura ejusmodi beneficia obtinuerint, quantùm fieri potest, fraternè cohabitare obligantur, in magnis tamen Civitatibus, nisi commodè & sine periculo animarum curæ suæ commissarum possint, non uno loco omnes simul, sed in diversis bini, vel plures cohabitent.

XXXIX.

Quod si in pagis & oppidis Parochialis Ecclesia Capellanum hactenus non habuerit, interim tamen reditùs adsint quibus duo Clerici congruè ad onus pastorale ferendum sustentari posse videntur, superiores cum consensu Reverendissimi Domini Ordinarij Parocho Sacerdotem, non tam in subsidium animarum curæ, quàm in subsidium continentiæ & disciplinæ securiùs servandæ adjungent.

XL.

Porrò si Parochialis Ecclesia Capellanias seu filiales Ecclesias distantes sub se habuerit, Reverendissimi DD. Ordinarij locorum rogandi erunt, quatenus permittant, ob bonum disciplinæ, Clericorum cohabitationes ità divisas ad unam socialem contrahere, dummodò per excursionem citrà neglectum animarum humanitùs prædicta loca provideri possint, in quo ex ordinatione ac Iudicio Reverendissimorum DD. Ordinariorum determinatio fiet; dictæ Ecclesiæ filiales vel Parochiæ à se invicem ultra horam non distent.

XLI.

Cœterùm hi Sacerdotes tam Divina Officia, quàm conciones, & catechesin diligenter in Ecclesia propria peragant, non secus ac si in loco residerent; Parochianos de Baptizandis & de providendis ægrotis providè admoneant, & semel saltem præter festa & Dominicas in septimanâ quisque ad Ecclesiam suam certo die ad sacrum celebrandum exeat; ut Parochiani id præscientes suis, & suorum necessitatibus

bus

bus ſpiritualibus facilè conſulere poſſint; ad Sacramentorum adminiſtrationem evocati, in omni caſu ſine morâ promptos ſe exhibeant.

XLII.

Caſu quo tanta Eccleſiarum diſtantia foret, quæ poſitam menſuram notabiliter excedat, atquè ob defectum reddituum duo habitare nequeant, qui tunc ſolitariè exponendus erit, ſit ſolitudinis amans, & provectioris ætatis, ejuſquè conſtantia in caſtitate, & ſobrietate probè perſpecta habeatur; Inſuper ſingulis ſeptimanis ad domum decanalem vel Parochiam aliquam ad Sacerdotes hujus Inſtituti pro faciendâ Sacramentali Confeſſione veniat, & ſuperiori de vitæ ſuæ ſtatu frequentiùs rationem reddat, acceptâquè Spirituali exhortatione, & conſolatione novo cum fervore domum revertatur; in eundem finem ſæpiùs etiam talis à ſuperiore Decanali vel Parocho quodam viſitetur; pro adminiſtrandâ culinâ & familiâ famulum habeat, obſerveturquè quod infra de ſeparatione Mulierum ſtatutum habetur.

Quid reſpectu cohabitantium Clericorum obſervandum ſit.

XLIII.

INprimis omnes ſtudeant ſe tales in converſatione ſuæ vitæ exhibere, ut ſuis affectibus ex ſincero corde ſic dominentur, quatenùs cuivis cum animi jucunditate cohabitare ſciant; firmiter etiam ſibi perſuadeant, in omni familiâ quantumvis bene ordinatâ imperfectiones ac diſordinationes quandoque contingere; hinc apud ſe omnino ſtatuant defectus aliorum in verâ & Chriſtianâ Patientiâ tolerare, ac ejuſmodi tam in temporalibus, quàm in ſpiritualibus ſupportare,

XLIV.

Superiores in conjunctione Clericorum prudenti circumſpectione ex notitiâ geniorum & indolis attendant, ut tales ſemper combinentur, ne vel contemptus vel nimia familiaritas indè ſequatur. Pro directione univerſim tales conſtituantur qui non modò paſſionibus ſuis ſufficientèr dominari poſſe noſcantur, Verùm etiam illos qui ipſis ſubjiciuntur, in omni genere Virtutum & ſcientiarum, quantùm fieri poteſt ſuperent, vel ſaltem adæquent; contemptum enim parit, ſi qualitates ſubditi qualitatibus ſuperioris præſtent.

XLV.

Vbi duo, vel plures cohabitant, unus ſemper ſit ex ijs, qui officio Oeconomiæ cum debito rerum temporalium emolumento fungi ſciat. Qui in rebus Spiritualibus videntur tepidiores, ſibique ipſis nimis indulgentes, ſimul non conſocientur, ſed adjungatur unus vel alter,

qui

qui in ſpiritualibus ferventior, & in ſervandâ diſciplinâ exactior eſſe noſcatur.

XLVI.

Vbicunque hujus Inſtituti Sacerdotes ſimul habitant, ſuperioribus curandum eſt, ut neque omnes ſenes ſint, neque omnes Iuvenes, ſed itâ potiùs ſenes conjungantur Iunioribus, ut Seniorum Cautela Iuniorum libertatem cuſtodiat, & Iuvenum fervor Seniorum imbecillitatem in perferendis laboribus ſublevet. Vniverſim combinatio Sacerdotum eâ circumſpectione ſemper fiat, ut in quocunque unus vel alter deficere noſcitur, Tertius oppoſitâ quâ eminet virtute defectum proximi ſui, quoad fieri poteſt, corrigat atque emendet.

XLVII.

Prætereà non indignum quilibet arbitretur, ſi in proximo ſuo cuſtodem habeat à quo charitativè corrigatur & moneatur; idque tam quoad actiones quæ domi, quàm quoad ea quæ foris peraguntur, quapropter ſemper conari debent, ut duo ſimul etiam foris exiſtant, qui ſibi invicem ſint tàm converſationis, quàm innocentiæ teſtes ac monitores.

XLVIII.

Hoſpitales ad invicem, & ad omnes Charitativos cum omni humilitate ſe exhibeant, & ſervitia neceſſaria omnibus præſtari à ſuis curent; itineris enim moleſtijs defatigati, refrigerio hoſpitalitatis ſublevari debent; erga perſonas verò cujuſcunque ſtatûs ſervatâ proportione ſe taliter habeant, ut ab omnibus bonum Teſtimonium charitatis Chriſtianæ reportare mereantur.

XLIX.

Denique ut qui in hoc Inſtituto vivunt, in morte minimè deſerantur, ſingulorum locorum ſuperiores diſponent, ut exequiæ Chriſtiano modo ſtatui Clericali conformiter peragantur, & in loco depoſitionis, præmiſſâ ſemper Vigiliâ defunctorum, tam primus, quàm ſeptimus, & trigeſimus pro defunctis celebrentur. Inſuper omnes Sacerdotes hujus Inſtituti juxta Conſtitutionem Sacerdotum 28. pro ſalute animæ ejuſdem tria ſacra celebrabunt, qui in illâ Diœceſi exiſtunt; itâ tamen ut in cœteris Diœceſibus, quæ uni alicui Archidiœceſi, more in Eccleſia conſueto ſubijciuntur, unuſquiſque ſi non tribus, ſaltem uno ſacro animam defuncti divinæ miſericordiæ commendet.

QVID

QVID SVPERIORES IN PVNCTO SEPARATIONIS MVLIERVM OBSERVANDVM HABEANT.

L.

EAm Mulierum separationem Clerici omnes communiter observare tenentur, in conscientia ad hoc adstricti, quæ requiritur, & sufficit ad vitandum scandalum, & ad proximam occasionem peccandi tollendam: Ad tollendam verò omnem Clericorum cum Mulieribus cohabitationem, in Cap. inhibendum extrà de cohabita. Clericorum, & Mulierum, ita statuitur. Inhibendum est, ut nullus Sacerdos fœminas de quibus suspicio potest esse retineat; sed neque illas, quas SS. Canones concedunt, Matrem, amytam, Sororem, quia instigante Diabolo, & in illis scelus perpetratum reperitur: Vndè præsens Institutum eò collimat, ut Clerici in eodem Viventes, in instituendis hinc indè familijs Timorem Dei Custodem, Castitatem Dominam, amorem verò Rectorem totius Domûs suæ habeant.

LI.

Proindè nemini licebit ex sexu Muliebri, sivè Matrem, sivè Sororem, sivè aliam in quocumque gradu consanguineam, aut alias quantumvis piam, & sanctam mulierem sub eodem tecto, quo Clerici duo vel plures Congregati habitant, habere; cum sit vel periculosum, vel scandalosum, aut saltem non deceat, aliaque viro Clerico inde incommoda emergant.

LII.

Si quo casu substantialis hæc Constitutio per se loquendo inviolabiliter servanda, in praxi & casu particulari nullâ ratione observari posse videretur, eo quod familia de novo incipienda, in qua ob prædia rustica, vel aliā ob causam similem pecora sint alenda, & in continenti fieri non possit per habitationem diurnam, nocturnamque distinctam sufficiens separatio, ea quamprimùm ordinetur, sivè ex favore Reverendissimi Domini Ordinarij, sivè ex medijs ipsiusmet Communitatis.

LIII.

Media porrò quibus generalis ista Constitutio inoffenso pede in familiâ Clericorum constanter decurrere possit, erunt sequentia. In locis in quibus Prædia rustica annexa esse non solent, Culina & tota familia virorū, sivè famulorum operâ instituatur, qui omnia ministeria domûs præstent; In locis verò sivè Parochijs, quibus Prædia rustica annexa esse consueverunt, quorum ratione, & inevitabili quadàm necessitate similis culina, & familia propter emolumentum fructusque agrorum & decimarum institui necessarium est, mulierum servitia

tole-

tolerabuntur, ut sic non solùm Culinæ, verùm etiam toti reliquæ familiæ meliùs prospiciatur.

LIV.

In dictis servitijs Sacerdotum Parentes & Consanguinei, quantùm fieri poterit, constituantur: quibus deficientibus, aliæ honestæ, provectiorisquè ætatis personæ assumantur; itá tamen ut á Clericorum tám diurnis, quám nocturnis habitationibus intercedente sufficiente clausurá sejungantur; quòd proindè superiores hujus Instituti constantissimè æmulabuntur.

LV.

In hunc finem Parochialibus ædibus domus rusticæ in loco quodam vicino annectantur, vel pars in ipsa Sacerdotali, si amplitudo id patiatur, per murum interjectum separetur in quibus Matresfamilias degentes subordinatum quoddam super totam familiam rusticam regimen habebunt: Parochus verò hanc inferiorem directionem Culinæ, & totius familiæ in prædictam Matremfamilias immediatè reijciat, ut ita Clerici negotijs inferioribus sepositis, á Mulieribus penitus separati, in vitæ sanctitate Deo servire, & saluti animarum liberiùs invigilare valeant.

LVI.

Porrò ut prædicta separatio commodiùs observari queat, & ne ejus occasione aut Parochus necessariam inspectionem in familiam negligat, aut in cibis alijsque requisitis pro Clericis ad domum Sacerdotalem deferendis difficultas aut incommoditas sit; Inter utrasque ædes aditus, ac porticus intercedat, quo itá domus & familia rustica ædibus Parochialibus annexa & approximata accomodetur, ut ex eadem cibi inde ad Clericalem mensam commodè deferri, & inspectio necessaria haberi possit. Aditus ergo in inferiori vel mediá contignatione ædium Sacerdotalium usquè ad Domum rusticam traductus, & patens in fine clausuram habebit, cujus beneficio prædicta separatio fiat; ita ut nemo Clericorum per illum aditum ex ædibus Sacerdotalibus ad domum rusticam, neque ex familia & domo rustica ad domum Clericorum unquam transire valeat.

LVII.

Vt major cautela adhibeatur, quantùm locorum Constitutio patitur, domus Clericorum contra omnem accessum (vel januas non necessarias obstruendo, vel muro circumvallando) itá muniatur, ut relictá solummodò unicá ad Clericalem domum januá ordináriá, omnis utriusque familiæ domesticorum ad invicem accessus perpetuò discludatur; cujus rei melior accomodatio pro locorum Constitutione Superiorum discretioni relinquitur, deniquè fenestræ cubiculorum & totius domùs Sacerdotalis bene ferreis clathris obseratæ, & munitæ sint;

noctu, occlusis diligenter foribus claves ad superiorem deportentur, ita ut neque intrandi, neque exeundi ulla occasio, ac suspicio esse possit; Et sic tota Domus in timore Dei, & apud prudentes in bona æstimatione stabit.

LVIII.

Pariter Domus Clericorum (etiam ubi familia rustica non est) ubiquè tàm in parochijs, quàm in loco decanali & alibi sic accomodetur, ut Sacerdotes & Clerici omnes cum superiore Domûs in congressu communi habitare possint; domus universim seris tectis muniantur, & cautelæ supradictæ ubique adhibeantur.

LIX.

Parochus vel Beneficiatus (assumpto Socio Sacerdote, vel hoc deficiente, alio innocentiæ suæ teste) ad minimùm semel in septimanâ visitet domum familiæ rusticæ (quod in alijs quoquè Oeconomijs universim observandum) videatque num ea, quæ in Domo sub curâ retinentur, illæsa conserventur, & benè expendantur, atquè advertentes aliquid non ut oportet conservari, aut expendi, sic corrigant, ut imposterum rectè, & solidè omnia fiant; negotijs cum debitâ gravitate, imperio, & modestiâ expeditis ad Sacerdotalem domum revertetur.

LX.

Quod si cum fœmina ratione pastoralis officij vel aliâ rationabili causâ necessariò loquendum fuerit, in domum Clericalem non intromittatur, & quæ consilij, necessitatis, & salutis animarum gratiâ loqui oportuerit, Clerici paucis cum gravitate & modestiâ, in loco patenti absolvant. De cœterò superiores mulierum consortia absque dispensatione strictissimè præscindant, omni etiam pio prætextu excluso, mulierumque Visitationes extra casum gravioris ægritudinis nulli unquam permittant.

LXI.

Vt ministerium quoad eos famulos, qui ad dies vitæ in hoc Instituto servire volunt, feliciùs succedat, superiores providebunt, ut ad hujusmodi munus Iuvenes morigeri suscipiantur, qui maturè á mundo abstracti, in culinæ ministerio, alijsquè operibus domesticis, probè aliquot annis instruantur. Hosce famulos pietate pollentes Institutum ad dies vitæ sanos & infirmos, senes, & vegetos retinebit, & omnia necessaria ipsis subministrando, ex debito obligationis amanter sustentabit: ijsdem nihilominùs certa merces annua constituetur, ut quod ultra vestitum & alia necessaria exindè restat, pro eorumdem sustentatione á superioribus in senio vel aliá necessitate, expendatur, priusquam ad communia Instituti bona pro sublevandis eorum necessitatibus recurratur: casu verò quo in necessitatem talem non incide-

rint,

rint, id quod ex ejusmodi famulorum mercede restat, penes Institutum manebit, pro alijs similibus occasionibus expendendum.

LXII.

Invigilabunt quoque superiores, ut etiam cœteri famuli, qui ad tempus tantùm inserviunt sint fideles & experti, quatenus hác ratione debitum servitium omnibus præstetur, ac necessitati singulorum sufficienter prospiciatur. Ad omne periculum, tám in spiritualibus, quám temporalibus excludendum, parochi cœterique beneficiati & Clerici quicunque circa susceptionem, & dimissionem domesticorum, superioribus ad nutum obtemperabunt.

DE SVPERIORITATE DIRECTIVA, EIVSQVE NECESSITATE, AC PRINCIPIIS PRACTICIS VT HOC INSTITVTVM PERPETVO IN CLERO CONSERVETVR.

LXIII.

VT hoc Institutum feliciter subsistat debitam inter membra respectu superiorum & inferiorum subordinationem requirit. Vnde præter publicam Reverendissimis DD. Ordinarijs præstandam obedientiam quædam directiva morum, ad disciplinæ vigorem in Clero servandum, statuitur, per quam singulorum qui de hoc Instituto sunt, vita in viá charitatis immediaté inspiciatur; & sic Clerici cum suo legitimo capite, quod sunt Summus Pontifex, & Reverendissimi D. Ordinarij perfectiùs, quám unquam coadunentur.

LXIV.

Porrò hæc superiorum ejusdem Instituti directio, privata solummodò & Oeconomica eò potissimùm spectat, ut á Clericis eidem addictis omnia & singula tám in spiritualibus, quám temporalibus, juxtá ejusdem Constitutiones fiant; qui contra eas deliquerint, paterné moneantur; quin & inter domesticos parietes, levioribus pœnis medicinalibus potissimùm si ita res postulare videatur, corrigantur; ij denique qui á Reverendissimis DD. Ordinarijs ob graviores excessus publicá auctoritate puniti fuerint, subsequenter in domibus Emeritorum per exercitia spiritualia, exempla & monita piorum virorum, solidé emendentur: In reliquis veró uná cum omnibus hujus Instituti membris quivis Superior Summo Pontifici & Reverendissimi D. Ordinarij sui Iurisdictioni sic subest, ut non tantùm ad ea quæ á Clericis Sæcularibus communiter præstanda sunt, sed etiam ad Constitutionum hujus Instituti, ac debitæ disciplinæ observationem á Reverendissimis DD. Ordinarijs adstringi possint.

LXV.

Quamobrem omnes, & singuli non solùm Dei mandata, Divinaque Consilia filialiter observent, & mandatis Ordinationibusque S. Sedis Apostolicæ, ac Reverendissimorum DD. Ordinariorum debitè se se subijciant; verùm etiam Constitutionibus & disciplinæ hujus Instituti tàm supremus Præses, & Superiores reliqui, quàm cæteri Clerici obtemperent, prout uniuscujusque conditio requirit, ut sic totus status undequaque perfectus in sua compage conservetur. Cæterùm obedientia respectu superiorum hujus Instituti, nulla specialis ex obligatione Iuramenti, sed solummodò ea est, quæ ex jure naturali in quovis statù superiori legitimè mandanti debetur.

LXVI.

Superiores se ipsos exemplum præbentes in quotidianis exercitijs, & observatione statutæ disciplinæ primi existentes, per prudentiam & discretam moderationem ad sui amorem omnes trahentes, eâ suavitate regant, quá ab omnibus libenti animo rationabile obsequium disciplinæ obedientiæque præstetur; Vnde quamdiù per solas admonitiones, paternasquè Ordinationes subditos ad ea quæ præstanda sunt inducere valent, potestate sibi traditá, mandando sub obedientiæ vinculo, uti non debent, sed solummodò dum subditos suos aliá ratione, in rebus gravioris momenti ad observantiam rerum præscriptarum, inducere nequeunt; præprimis verò attendere debent ad debitam punctorum substantialium, Communitatis bonorum, cohabitationis fraternæ, & mulierum separationis practicam observantiam.

LXVII.

Ordinariè autem hic ordo in correctione alicujus, qui contra Instituti Constitutiones, ac præcipuè contra puncta substantialia delinquit, conformiter præcepto de fraterna correctione á Christo Domino Nostro Matt. 18. expositá servandus erit. Primò moneatur fraternè ab immediato superiore suo, vel alio quocumque; Secundò si hæc fraterna monitio nihil proficiat, recurratur ad mediatum superiorem Diœcesanum vel alium: Quod si veró superiorum Instituti charitativas admonitiones, & correctiones contempserit, deferatur ad Ecclesiam, videlicet ad competentem Iudicem Ecclesiasticum, qui pro sua jurisdictione ad parendum talem compellat: In delictis autem publicis personarum hujus Instituti, si Reverendissimus D. Ordinarius á se statuendas pœnas, potiùs in domo Emeritorum, quàm alibi persolvi á reo voluerit, in eo superiores Instituti strictè obedient.

LXVIII.

In specie verò quilibet superior ea fideliter exequatur, quæ sui sunt muneris, nec in officiú alterius majoris, aut minoris superioris inordina-

dinatè se immisceat, ne confusio suboriatur; neque etiam rerum cælestium contemplationi ac spirituali quieti in tantum se tradant, ut reliqua fastidientes suorum curam, vel obiter tantùm gerant, vel omninò negligant; quæ omnia in homine privato virtutis, in Superiore verò maximæ vitiositatis esse meritò censenda sunt.

L X I X.

Divinis promissionibus innixi, viam regiam confidentiæ in Deum in quibusvis negotijs, adversitatibusque constantissimè teneant, certissimè sibi persuadentes Omnipotentem Dei bonitatem semper plura nobis dare paratam esse, quàm nostra necessitas requirat. Insuper regimen suum solidà & constanti probitate ac pietate in Deum, ita firmare satagant, ut inter suos tanquam Sol à mane usque ad vesperam, Sancto quodam virtutum fulgore lucere conspiciantur; Apostolo monente: *Te ipsum præbe exemplum bonorum operum*.

L X X.

Constitutionum observationi sedulò invigilent, majorum placitis inhærendo, novitates fugiant, ad externam quoque disciplinam solidè observandam magno zelo incumbant, ut subditi facilè intelligant transgressionem etiam minimorum superiori suo displicere. Conferentias spirituales suis temporibus instituant, & cum suis privatim etiam sæpiùs loquantur, ut sciant in quo statu quisque versetur, & quas necessitates tàm in spiritualibus, quàm temporalibus patiatur.

L X X I.

In omnibus tales se subditis exhibere satagant, quales ipsi libentèr etiam alios erga se habere vellent, si subditi essent, & maximè sibi curæ habeant, ut sine suæ personæ acceptione uniformem alijs cohabitantibus in humili mentis, ac spiritùs submissione vitam degant, & nec minimum talis eminentiæ signum edant, quod proprium amorem, aut suæ personæ honorem, fastumque animi sapiat; sed in omnibus actionibus ac mandatis mansuetudinem verborum, suavitatem morum, modestiam & charitatis affectum demonstrent, ut sic subditi in obsequium obedientiæ captiventur.

L X X I I.

Erga omnes humanitate, comitateque utantur, faciles aures eorum honestis postulatis præbendo, & pro diversitate nationum, gravitatem, severitatemque ità conjungant, ut qui amore regi malunt, filios se esse experiantur, qui verò secùs fecerint, imperium sentiant Superioris: beneficijs quoque domesticæ charitatis, omnes sibi in obsequium amoris devincire conentur, & eorum delicta virgà severitatis ac justitiæ ità corrigant, ut tamen simul oleum consolationis ad exemplum Samaritani vulneribus infundant; Insuper diligenti circumspe-

cumſpectione ad ſuorum neceſſitates attendant, & tempeſtivè eaſdem ſublevare ſtudeant; omni etiam horâ promptam benefaciendi voluntatem accedentes experiantur.

LXXIII.

Simplicem veritatem ut pupillam oculi cuſtodiant, ut ſicut os loquitur, ita & cor ſentiat, animique candorem & ſinceritatem tàm in verbis, quàm in factis exclusâ omni politicâ ſimulatione ſic præſeferant, ut ſubditi de contrario nullam ſuſpicionem habentes, verè ſentiant tutò ſe illis fidere poſſe. Datam fidem erga omnes fideliter cuſtodiant, & ſi quid ſecretorum ſubditi illis crediderint, ſilere ſciant.

LXXIV.

Ad animi fortitudinem in adverſis in omni vitâ ſuâ magis conentur, quâ domeſticorum & proprijs malis poſſint reſiſtere, atque æquo animo prudentèr ad exemplum Chriſti, & Sanctorum ejus tolerare. Pondere fortitudinis caveant, ne nimiâ animi facilitate ad omnem ſubditorum propenſionem, preceſque propoſitam ante ſententiam mutent. In rebus agendis deliberationes ſerias præmittant, ad quas tam experientiâ, quàm naturâ prudentiores adhibeant; proponant res diſcutiendas abſque inclinationis ſuæ manifeſtatione in vtramque partem: interim tacitè ſecum rationum momenta diſcutiant, concedantque conſultatoribus ſufficiens pro rei gravitate tempus deliberandi, ut ſic in ferendis ſententijs prudenter procedant.

LXXV.

In ſententiâ, quam ſemel conſilio elegerunt fortiſſimè perſiſtentes etiam non obſtantibus quibuſcumque contrarijs ad executionem rerum conſtantiſſimè provehantur; ſi tamen propter circumſtantias primùm ex poſt facto ſupervenientes, aut priùs ignoratas, moralis impoſſibilitas rerum exequendarum, aut majora damna ab executione prouentura conſpiciantur, prudentiæ erit cum conſilio ſeniorum aliam viam ingredi: prætereà innatum animi teporem viriliter corrigant, maturèque malorum initijs obſiſtant, medicinas oppoſitas non ad extrema conijciant laborum pertæſi.

LXXVI.

Iuſtitiam diligant, eamque indifferenter erga omnes obſervent, ſuorumque delicta impunita non relinquant, in horum tamen vindicatione pro rei gravitate & perſonarum qualitate itâ ſe gerere ſtudeant, ut omnes medicinam potiùs, quàm vindictam ſentiant. Inſuper prudentiâ utantur, quâ in delictis quædam diſſimulare ſciant, quæ tempore magis congruo corrigantur; graviora priùs corrigant, & gradatim ad minora ſic deſcendant, cognoſcantque cujuſque naturam, quibus potiſſimùm ſinguli faciliùs corrigi poſſe videantur.

In

LXXVII.

In rebus agendis extrema devitent, proindè rigidiorem partem, nunquam facilè amplectentur, quamdiu per mitiorem viam se obtinere posse correctionem sperant: neque interim per neglectum aut contemptum minimorum solis gravioribus invigilandum esse sibi falsò persuadeant, aut in hisce errantes admonere & punire negligant. Memores quoque potestatis superioritatis sibi factæ, cujusdam fictæ humilitatis studio, sua mandata, seque ipsos subijciendo contemni non permittant; multò minùs subditorum judicia suis ità anteponant, ut malint ex illorum sententiá errare, quám ex suá prudentèr aliquid ordinare.

LXXVIII.

Vt in perpetuá quadam erectæ mentis Statione suo officio invigilare valeant, temperantiæ fulgore omnibus tàm domi, quám foris præluceant, & convivia devitent; neque spreto domesticorum suorum commercio externorum conversationem, & amicitiam ambiant; sed libenter cum suis esse, conversari, & convesci satagant; erga quos etiam, uti erga omnes alios liberales cùm debita tamen moderatione existant. In conversatione se suis ridendos nunquam exhibeant, nec rebus illis se immisceant, quas ignorant, aut in quarum scientiá non excellunt, indè enim dedecus potiùs, atque contemptus, quàm authoritas in eos redundare solet.

LXXIX.

Venerationis, aliarumque prærogativarum obsequia sibi á subditis præstita mutuo honore, & charitatis officio omnibus grati rependant; quin & tametsi ejusmodi venerationum stipendio subinde priventur, à charitativo tamen eorum obsequio minimè recedant; hoc namque animos mirè devincire, ac quasi captivare consuevit. Animi motus sibi subjectos moderatèque suspensos habeant, maximè verò iracundiæ frænum injiciant, & ubi subnascentes illius stimulos senserint, vincant se ipsós, & cúm tranquilla mens fuerit, quid agendum sit judicent.

LXXX.

Caveant se respectibus humanis induci, ut horum intuitu ea inferioribus permittant, quæ cum Instituti disciplinâ, felicibusque ejus progressibus pugnent; In omnes intentos habeant oculos, & in eos etiam quorum virtuti atque industriæ multa committuntur, caveantque ne in eos nimiá, vel confidentia, vel diffidentia ferantur, quia utrumque felicem familiæ gubernationem nonnunquam labefactat. Similiter uni nimium addicti tantum nunquam tribuant, ut alij se neglectos contemptosque sentiant, quæ omnia æmulationes, &

con-

contemptus, aliaque ingentia mala in gubernationem domesticam invehere solent.

LXXXI.

Detractationibus non solùm fidem, ac aures non præbeant, sed veluti pestem hoc vitium proscribant; Adulatorum assentationes fugiant, neminemque in sua consilia admittant, quem hujus vitij reum habuerint. Quæ talenta unicuique Deus, natura, experientia, ætasque concesserint, Superiores solerter observent, & ex eorum cognitione munera domestica singulis dividant.

LXXXII.

Seniores, ac laboribus fractos ex animo colant, & venerentur, illorumque necessitatibus sedulò occurrant, paternèque habeant. Paternam infirmorum curam gerant, ex animo illis condolendo, sæpius visitando, verbis, alijsque tam spiritualibus, quàm temporalibus medijs consolando. Cognoscere quoque debent domesticorum suorum egressum & ingressum, quibusque in occasionibus, & cum quibus conversentur, quid á singulis domi fiat, omnesque domestici ordinis ac disciplinæ perturbationes pro viribus eliminare conentur.

LXXXIII.

Vt officio suo eò magis satisfaciant, in diarijs omnia notabiliora consignabunt eo ordine & modo, ut si necesse sit, omnibus rationem reddere valeant. Sic iuramenta á singulis præstita, & manu propriá subscripta, aliaque ejusmodi particularia certo loco asservabunt, & ut has ordinationes perpetuò observent, singulis diebus tacitè secum pensent, quid in officio sibi commisso neglexerint, & si quid deprehenderint, seriò proponant cum diuiná gratia in humilitate spiritûs emendare.

De Regressu ad Superiores.

LXXXIV.

VNicuivis subdito recursus ad Superiores majores conceditur, ut si quandoque quispiam á suo immediato Superiore, sivè in spirituali, siuè in temporali necessitate indebitè gravaretur, & de illis Superior humiliter rogatus remederi nollet, in eo casu ad medialum & altiorem Superiorem, eo amoris, & confidentiæ filialis affectu accedat, quo filius ad Patrem necessitate pressus accedit; servandus tamen erit in ejusmodi recursu debitus ordo, ut saltem regulariter, & sine speciali causá, ab infimo Superiore, omisso medio ad supremum non recurratur, excepto recursu ad S.Pontificem, qui semper etiam omisso medio adiri potest.

Quod

LXXXV.

Quod si ob quamcunque difficultatem á Superioribus hujus Instituti per privatam & œconomicam directionem, servato prædicto ad Superiores regressu, non correctam, ad forum publicum in rebus hoc Institutum concernentibus á gravato deferenda foret, decisio talis difficultatis, juxta hujus Clericalis Instituti Constitutiones á S. Sede Apostolica approbatas, & Sac. Canones reguletur ab eo Reverendissimo Domino Ordinario in cujus Diœcesi ejusmodi difficultas occurrit.

LXXXVI.

Prædictus regressus in verá, bené consideratá, & rationabili necessitate, quæ vel personam, vel œconomiam, vel statum concernat, itá fiat vt interim de pristino, ac debito amoris affectu, aut de subjectionis voluntate, ac promptitudine nihil remittentes, omnia æquo animo, sedatis prorsus passionibus cum debita humilitate, suæ voluntatis resignatione, ac prompto & indifferenti ad omnia animo, Superioti aperiant, & ejusdem Iudicio tanquam filij obedientiæ acquiescant. Modum denique eum in prædicto regressu ad Superiorem observent, ut inde nulla incommoda, aut disciplinæ domesticæ detrimenta consequi possint.

De revelatione hominis interioris Superiori facienda.

LXXXVII.

MEdium inprimis necessarium ad conservandos status spirituales in debitá suá perfectione, & perenni felicitate est revelatio hominis sui interioris, cujus beneficio notitia acquiratur, quá proprijs quarumlibet tentationum & supplantationum diaboli (quibus ipsam statûs substantiam, & genuinum vocationis spiritum paulatim in singulis membris infringere, enervare, & pessundare conatur) principiis maturè obvietur ac resistatur, insidiæque mundi, ac carnis maturè depræhensæ detegantur ac declinentur, aut futuræ imminentesque præcaveantur.

LXXXVIII.

Proindè singulis annis unusquisque semel tempore exercitiorum Spiritualium Patri suo Spirituali totum hominem suum spiritualem, & internum fideli sinceritate revelet, & detectis eá ratione Diabolicæ supplantationis insidjis, & salutaribus ejusdem consiljis contra easdem munitus interim de novo piè Sanctèque vivere, & in via salutis, ac perfectionis progredi incipiat; Confessario quoque suo proprio suum internum hominem tam ad bona, quàm ad mala aperiant, instinctusque sive bonos sive malos revelent. Præterea per modum fa-

miliaris colloquij Superiori in diſtrictu decanali omnes Clerici qui ſub ipſo degunt, tempore viſitationis fideliter ſtatum in quo pro tempore quoad ſuum hominem Spiritualem fuerint, aperient; cujus etiam Spiritualibus medijs, & pijs monitis, quæ præſcripſerit, diligentér acquieſcent.

LXXXIX.

Idem obſervabunt Superiores Decanalium diſtrictuum reſpectu Præſidis Diœceſani ſub viſitatione annua ejuſdem, aperiendo eodem modo ſtatum hominis ſui ſpiritualis candida fidelitate; Pari ratione Præſides Diœceſani quoad ſuas perſonas, uti & illi, qui ijſdem Præſidibus cohabitant, obſervabunt reſpectu majoris ſuperioris ſivé tempore viſitationis, ſivé alio tempore convenienti, ſingulis annis hominem ſuum interiorem pari ratione revelantes, & ſic per ordinem Superiores omnes uſqué ad Supremum Præſidem id obſervabunt. Denique ipſemet Præſes Supremus in annuis exercitijs eandem revelationem hominis ſui interioris Patri ſuo Spirituali faciet, pari quoque ratione negotium animæ ſuæ in humilitate & fidelitate cum Confeſſario ſuo proprio omni tempore vitæ ſuæ pertractabit. Porro dexteritas in ſuperioribus requiritur, ut revelantem ad ſectandam majorem perfectionem in fortitudine Spiritûs excitatum cum conſolatione dimittant.

De notitiâ Perſonarum habendâ.

X C.

QVantùm fieri poteſt Superiores hujus Clericalis Inſtituti notitiam de ſingulis, & de totius ſtatûs Conſtitutione providé omni tempore callere oportet, quá ratione ſinguli ad obtinendam æternam ſalutem, & ſtatus totus ad debitam ſuam perfectionem quam congruentiſſimé dirigatur: In hunc finem quilibet Superior tam pro ſpiritualium rerum, quàm temporalium directione conſtitutus, notabit ea, quæ conſideratione digna fuerint: Deindé totius Inſtituti Præſes pro felici gubernatione noſſe debet ſingulorum diſtrictuum ſtatum, uti & alij ſuperiores diſtrictûs ſui notitiam habebunt: In hunc finem Superiores inferioris ordinis, majoribus Superioribus de perſonis ſibi ſubditis debitam informationem certis temporibus dabunt; ſcilicet Superiores Seminariorum de ſuis ſtudioſis, uti & Superiores Domuum emeritorum de perſonis ibidem exiſtentibus, Superiores diſtrictuum decanalium de perſonis ſui diſtrictûs, & ſic per ordinem.

XCI.

VT Communitas bonorum cum majori fructu Ecclesiæ Catholicę, ac præsertim Cleri executioni dari possit, & ut omnia hujus Instituti membra videant, ac re ipsá experiantur, quod præter bonum in rebus, & exercitijs spiritualibus ordinem, etiam temporalium administratio in omnibus, quoad fieri potest, ordinaté procedat, singulorum locorum Oeconomi eam in administrandis rebus temporalibus adhibeant curam, ut meritò singuli propter bonum in rebus omnibus ordinem ex animo lætentur.

XCII.

In hunc finem tam Superiores, quàm Oeconomiarum administratores, & quicunque aliquo modo rerum temporalium curam habent, magnâ curá, providentiáque circumspicientes attendant tam ad subditos suos, quàm ad universæ Oeconomiæ administrationem, eumque in eadem ordinem constantèr observare satagant, ut ex illa unicuique omnia non solùm ad necessitatem, sed etiam ad convenientem commoditatem ministrentur; itáqué omnes qui simul habitant exindé satisfactionem habeant.

XCIII.

Ad obtinendam prædictam administrationem domesticam spectat, ut singularum hujusmodi rerum administrationes itá dividantur, quatenùs mediante subordinatione officiorum à summo usque ad infimum singuli in ordine, ac munere suo rité præstando omni tempore contineantur, & ordinationis suæ directionem à Superioribus capiant.

XCIV.

Oeconomi seipsos alijs non præferentes, ac potiùs in omnibus per abnegationem sui exemplum præbentes, itá cum alijs uniformitér per omnia vivant, ut intrá omnes ab infimo usque ad summum, amoris, pacis, mutuæ dilectionis, & unitatis vinculum integerrimé conservetur, dum omnes (cæteris paribus) ex prædictá rerum omnium uniformitate se veré pro filijs, & domesticis haberi manifesté deprehendunt.

XCV.

Quód si contingat aliquem esse debilioris complexionis, superiores illius infirmitati paternè condescendentes, eundem cum consensu Reverendissimi Ordinarij in Parochiá, vel conditione aliquá ubi cum socio secundùm aliquas commoditates sibi necessarias commodiùs vivere possit, exponi curabunt. Vniversim erga suos in infirmitatibus & alijs casibus humanæ necessitatis austeri non existant, sed magis

per omnia ijsdem compatientes, se veré & cordialitér charitativos exhibeant.

XCVI.

Ob gravissima damna, quæ tam ex parte domesticorum, quám externorum evenire solent æs alienum non contrahant; proinde familiam suam eá circumspectione instituant, ne facilé unquam annui sumptus, redditus excedant, ex opposito namque cumulata debita debitis accrescunt.

XCVII.

Pro domesticá politia debité conservandá, omni possibili conatu, diligentiá, ac providentiá curent rerum omnium munditiem servare; non minori sedulitate studeant, ut omnia & singula in suis locis sint disposita; In qvovis loco particulari vestiarium ordinetur, in quo sicut omnia vestimenta asservari, ita etiam ex eodem omnia & singula cuilibet subministrari oportebit: debita quoque Bibliothecæ & librorum cura habeatur, talesque libri procurentur qui potissimùm pro meditationibus, lectione spirituali, concionibus, cathechesibus, & similibus usibus necessarij erunt; Catalogus quoque librorum in eodem loco asservetur.

XCVIII.

Quemadmodum abjectio aut nimius luxus externæ speciei, atque habitus Clericum apud omnes vituperare, & contemptibilem reddere, itá modestia, & honestas maximé semper commendare consuevit; indé enixé laborandum est, qua ratione utrumque conjugatur. In vestitu ergo uniformitatem & honestatem longarum togarum, sivé talarium cum collaribus, prout honestos Clericos decet, ubique terrarum omnes diligentér observabunt. Cura autem hujus penes dispensatorem rerum temporalium cujusque loci erit ut suos honesté, & maturé vestiri faciat, & uniformitas quantùm fieri potest, perpetuitate quádam ubique & in omnibus observetur. Materia togarum talarium universim ea erit, quæ & honestatem & modestiam in homine exteriori præseferens individuá quádam societate conjungit, qualis omnis illa materia esse potest (servatá discretionis proportione aliquo modo ad officium, & dignitates externas) quæ splendore, formá, alijsque qualitatibus vanitatem, luxum, & mollitiem minimé præseferat.

XCIX.

Similitér in victu alijsque quibuscunque rebus eam cæteris paribus æqualitatem, & uniformitatem erga omnes observent, quá debita animorum unio inter domesticos foveatur; ejus quoque providentiæ Superiores & Oeconomi esse debent, quá singulorum necessitates sollicité respiciant, & præveniant; aliorum quoque consilio præsertim

in

in rebus gravioribus familiam suam in via charitatis fideliter administrent.

C.

Quod attinet ad rationem administrandæ Oeconomiæ ad extra studiosé caveatur, ne avaritiæ nota huic Clericali vitæ Oeconomorum sive aliorum culpá meritó imputari possit: Hinc, si legata quædam pia huic Instituto advenirent, in ijs magná cum moderatione, & quarumcumque personarum satisfactione, quantùm prudenter fieri poterit, procedi debet; Pari modo in vendendo & emendo Oeconomi æquitatis sint memores; Opificibus quoque & operarijs satisfactionem sine morositate præstent: idem etiam observetur quoad famulos aliosque domesticos.

C I.

Circa Iura stolæ, oblationes annuas, funeralia, ac similia accidentalia omnes omninò tam prudentiæ, quàm discretionis memores, liberum illis, qui talia solvere tenentur, relinquant dare ex bono & libenti animo, quod justum & æquum ipsimet judicabunt, & siné gravi difficultate dare poterunt; Quod si veró bonitate & discretione illá subditos abuti videant, tum meritó quæ sibi ex Iure Parochiæ & Ecclesiæ ordinatione debentur ad Iura Parochialia manutenenda postulare poterunt, & subinde debebunt.

C I I.

Vnusquisque Sacerdos beneficiatus ad distribuendum pauperibus aliquid habeat, ut pro ijsdem convenienter expendatur. Ordinariæ tamen eleemosynarum elargitiones non ab omnibus passim fiant, sed ab Oeconomo, aut alio ab eo deputato.

C I I I.

Iuxta Constit. 20. Sacerdotum super redditibus omnibus tam fixis, quàm accidentalibus, uti & super expensis tàm ordinarijs, quám extraordinarijs, justus & exactus calculus ab omnibus Oeconomis in manuali sive libello quodam ubique teneatur, ordinatumque quoddam ratiocinium quot annis ab unoquoque Oeconomo, de omnibus acceptis & expensis conficiatur, ac certo loco, ac tempore præscripto exhibeatur. Vt verò ordinatiùs in hoc puncto procedatur, particularia ratiocinia asserventur in quovis loco particulari, decanalia in loco decanali, extractus eorumdem apud capsam Diœcesanam, sicque usque ad calculum generalem omnium rerum hujus Instituti procedendo, quatenus superioribus convenienti tempore ubique exhiberi possint.

C I V.

Archivium particulare in quovis loco, & aliud in loco decanali, uti & in quavis Diœcesi, & Archidiœcesi, generale denique pro toto

Insti-

Instituto ordinari debet, ita ut in particularibus documenta Porochialia, specificatio redditiuum, inventaria rerum domesticarum, uná cum inventarijs librorum, & similia: in generalibus verò Archivijs generalia documenta asserventur eo ordine, & modo, ut pro quávis occasione statim ad manum haberi possint.

DE OFFICIO ET DIRECTIONE SVPERIORVM IN SPECIE.

C V.

SVperiorum hujus Clericalis Instituti sequens subordinatio statuitur, uti & Oeconomorum qui dependenter á Superiorum directione rerum temporalium curam gerunt; ut ita ab infimo usque ad summum tàm Superiores, quàm Oeconomi inter se connexionem, & debitam dependentiam habeant, ultimaque dispositio hujus Instituti á Præside Supremo derivetur, ut sic mutuo consilio & directione, ordine suo peragantur, & dispensentur.

C V I.

Tota verò subordinatio tám Superiorum, quám Oeconomorum in quinque gradibus personarum consistit. In primo sunt superior cujusque loci particularis; in secundo superior alicujus districtús Decanalis, & Oeconomus; in tertio Præses, & Oeconomus Diœcesanus; in quarto, ubi Diœceses quædam correspondentiam habent, Præses Archidiœcesanus, & Oeconomus; In quinto denique Supremus totius Instituti Præses cum suo Oeconomo; qui omnes quatenùs á Reverendissimis DD. Ordinarijs suis dependeant, habetur supra numero LXXXVI. & in sequentibus clariús exponitur.

DE PAROCHIALI, ET CVIVSQVE LOCI PARTICVLARIS DIRECTIONE.

C V I I.

QVia Clerici, & Sacerdotes hujus Instituti per pagos, & Oppida in salutem populi dispersi bini, terni, vel plures cohabitare solent, divisim in singulis locis superioritas, & inferioritas constituatur necesse est, ut disciplina debitum observationis effectum sortiatur, dum omnes uni in quovis particulari loco obediunt, quam superioritatis directionem perpetuò is habebit qui Parochus, sivè principalis beneficiatus cujuscunque loci pro tempore extiterit.

C V I I I.

Cui proindè non solùm tota familia, verùm magis Clerici cohabitan-

bitantes in omnibus, quæ rationabilia secundùm Deum fuerint, tam in spiritualibus, quàm temporalibus secundùm præscripta hujus Clericalis Instituti obedient; qui tamen non omnia proprio motu disponet, sed suorum Consilium in omnibus, quæ alicujus momenti fuerint, adhibebit.

C I X.

Singuli locorum particularium Superiores suorum maximè domesticorum curam ex animo gerant, diligentique circumspectione attendant, ut timor Domini & animorum unitas perpetuò in ædibus suis vigeant: tam in gubernatione domûs, quàm administratione Oeconomiæ dirigi se sinent à sui Decanalis districtûs Superiore, & quæ in visitatione vel aliàs fuerint mandata, diligenter observabunt.

C X.

Inspiciant frequenter in anno res quæ possidentur, ut quæ reparatione indigent maturè reparentur, aut quæ servando servari non possunt, de illis maturè disponatur. Vigilanti etiam curâ ad supellectilia, libros, cellam, & loca frumentis deputata attendant, ne quid intereat furto, prodigalitate, aut alio modo malè distrahatur; quare claves diligentèr penes se, vel (si ratio particularis ita postulare videatur) Clericos sibi cohabitantes retinebunt.

C X I.

Originalia decimarum aliorumque proventuum instrumenta in Archivio cujusque loci diligenter asserventur cum annotatione temporum quibus quæque pendi solent, juxtà quorum normam singulis annis fiant duo libelli, ut in unum referantur per ordinem prædiorum perceptæ decimæ, in alterum verò annui Canones, sivè hi in certa pecunia, sive in alia re pendantur; sine præscitu Superioris districtûs Decanalis fructus decimarum in agris non vendantur, nihilquè quoad locationes, contractus, aut debita contrahenda, aliaque similia spectat sine ejusdem Consilio, aut consensu faciant; cui tamen rationes suas in contrarium, si quas habuerint, modestè proponant.

C X I I.

Inventarium ordinatum secundùm certas Rubricas omnium mobilium quæ in domo sunt, vel ad ipsam spectant, habeant, illudque annuatim tempore visitationis renovent, adscribendo ea quæ noviter advenerunt, & expungendo quæ absumpta vel vendita fuerint. Referant quoque summatim in Codicem lites, & acta quæ alicujus momenti circà res temporales contigerint. Si quæ utensilia ab extraneis commodato acceperint, annotent omnia speciatim, & calculo

rerum

rerum domesticarum specificationem adjungant, donec singula restituantur.

CXIII.

Nullos Notabiles sumptus in ædificia aut alias extraordinarias causas exponent, sine præscitu Superioris Decanalis & expresso illius consensu, & quod in usus quotidianos oportebit necessariò impendi, curent, ut id debita utilitate & industria fiat.

CXIV.

Conscribent de die in diem secundùm certas Rubricas in Libro sivè Manuali ad hoc deputato, tam quæ in frumentis, quàm quæ in pecunia & alijs acceperint, & expenderint, reddantque desuper rationem Superiori districtûs Decanalis saltem semel vel bis in anno quando visitabit. Cui etiam debita & credita Parochiæ aliaque majoris momenti negotia, & acta sua indicabunt, ut ita totius familiæ statum plenè intelligere possit.

CXV.

Pecunias, quæ ad quotidianos usus non fuerint necessariæ, seorsim reponant, prompto paratoquè animo consignandi Superioribus suis, quantum ex ijs in aliquâ particulari necessitate ad bonum hujus Instituti Superioribus necessarium visum fuerit.

CXVI.

Tenentur certo statuto tempore facere relationem Superioribus districtûs Decanalis, non solùm de vita & moribus Clericorum sibi cohabitantium & domesticorum, verùm etiam in quo statu familia tam circa temporalia, quàm spiritualia versetur, & quæ pericula incommodaque emergere posse videantur. Ad Conventum in districtu Decanali habendum annuatim quoquè debent comparere, scientiarum exercitationes frequentare, aliaque media arripere, quæ ad conservationem institutæ disciplinæ à Superioribus salubriter fuerint ordinata.

CXVII.

Clericos sibi cohabitantes ad nutum Superiorum (postquam à Reverendissimis Dominis Ordinarijs id petitum & concessum fuerit) suscipient vel dimittent, prout commune Parochianorum, vel Clericalis hujus Instituti, aut particnlare ipsorummet Clericorum bonum requisiverit. Qui verò Canonicè investiti Parochi vel beneficiati fuerint, non nisi ex rationabili & gravi causa à Reverendissimis Dominis Ordinarijs cognita & approbat (servatâ Sacrorum Canonum & Sacri Concilij Tridentini dispositione) mutabuntur. Ad Vacantia beneficia non pro arbitratu suo aspirabunt, sed expectabunt, donec à Superioribus Instituti Ordinarijs ad ea assequenda commendentur.

C X V I I I.

OEconomus cujusque loci particularis ordinariè ipse Parochus erit, aut qui in illo loco primas tenet; quod si tamen Parochus in Spiritualibus magis, quàm temporalibus præstaret, vel pietatis studio absorptus, hæc infima despectare videretur, ad illius instantiam Oeconomiæ administratio in alium aptiorem transferri poterit; ita tamen ut Parochus Superior semper existat, ab ejusquè directione ille Oeconomus dependere debeat.

C X I X.

In casu quo ipse Parochus Oeconomiam administrabit, inferiorem quandam dispensationem Clerico cuidam cohabitanti ad hoc apto dabit. Verbi gratia curam vestiarij, cellæ vinariæ, expensas quotidianas minutiores in culinam, accepta in stola minori, de quibus omnibus singulis mensibus rationem reddere teneatur.

Observanda quædam ab illis, qui Parocho aut Beneficiato principali cohabitant.

C X X.

REerum temporalium administrationi præter, vel contra officium suum nemo se immisceat, nec earum dispositionem ambiat: liceat tamen cuique prædictarum rerum dispensatorem fraternè per modum consilij de aliquo notabili emolumento vel detrimento Oeconomiæ admonere; res necessariæ quoad vestimenta & alia utensilia ab Oeconomo singulis procurentur.

C X X I.

Quemadmodum Parochi, alijque Principales Beneficiati, ità & Capellani, & quicunque Beneficiati, aut Clerici cum alijs cohabitantes, singuli suos reditus vel certum suum salarium habeant, de quo in usus huic Instituto convenientes congruo modo disponere possint; cum quilibet respectum & obligationem suam non habeat ad personam particularem hanc vel illam, sed quivis ex ipsis toti Instituto quoad se, & reditus suos, ac vicissim totum Institutum cuilibet membro obligatum intelligatur. Cæterùm hæc ordinatio, quod Clerici certum salarium habere debeant, de ijs tantùm intelligitur, qui finitis studijs, aut præstito Iuramento, certum officium habent. Clerici verò primæ, & secundæ classis, cum ante præstitum Iuramentum nondum ad communitatem bonorum obligentur, si quod bene-

ficium habeant, ad aliud non obligantur, quàm ut sumptus pro suis personis factos ex beneficij redditibus solvant.

CXXII.

Vnde is qui præest in quavis domo particulari, debet id, quod cohabitantibus Clericis ex Salarijs ac reditibus ultrà victum, vestitum, & alias expensas per annum superest, Superioribus consignare, ut pro ipsismet Clericis servato ordine & distinctione asservetur, donec ipsimet pro Oeconomia inchoanda, vel pro subsidio pauperum parentum suorum, alijs congruis, aut necessarijs expensis faciendis indigeant, aut Instituto voluntariè in vita consignent.

CXXIII.

Cuilibet Beneficiato aut Clerico aliquid pecuniæ ab Oeconomo ad obvios & quotidianos necessarios usus ita dandum est, ut postquàm expenderint, tantundem ab Oeconomo denuò accipiant; accepta verò ratiocinijs debito modo, & ordine inscribantur, prout alia omnia quæ sub manibus suis concredita habuerunt certo statuto tempore in manuale Oeconomi referenda sunt.

DE DIRECTIONE IN DISTRICTV DECANALI SERVANDA.

CXXIV.

VT directio Parochiarum, aliorumque locorum particularium fructuosè subsistat, sequitur secunda superioritas, ad quam pro quolibet Decanali districtu locorum Decani rurales si ex hoc Instituto fuerint, aut alij habiles ex eodem districtu assumentur, qui per Iuramentum Reverendissimo Domino Ordinario suæ Diœcesis, uti etiam huic Instituto (quatenus de fidelitate eorumdem quoad publicam Ordinario, & quoad privatam sivè Oeconomicam directionem Instituto sufficienter provideatur) sese obligabunt juxta formulas infrà num. 142. & 143. expressas, solis personalibus mutatis.

CXXV.

Dicti Superiores districtuum Decanalium, si simul publico officio Decani fungantur, præter consuetam publicam functionem, quá omnes totius Decanatús Parochos, & alios Presbyteros in foro externo dirigunt; insuper non solùm quos secum in Domo Decanali habuerint, sed etiam omnes illius districtus Parochos & Clericos (qui ex Instituto sunt) secundùm illius constitutiones gubernabunt, quorum directioni omnes tam in spiritualibus, quàm temporalibus filialiter subjacebunt: ipsi verò eadem quæ à Parochis observanda sunt imprimis observabunt, ut cœteri illorum exemplum respicientes captivati ad imitationem faciliùs trahantur.

CXXVI.

In quem finem memores esse debent quantoperè referat, ut suos domi, & omnes sui Districtûs Sacerdotes & Clericos non secus dirigant, ac si omnes ipsis cohabitatione existerent præsentes; hinc in domo suâ vigilantèr curabunt omnium Constitutionum exactum servari ordinem, libentèr quoque videant, si Sacerdotes sui districtûs frequentèr in Domo Decanali suum regressum quærant, invigilentque ut omnem charitatem sentiant, & mutuam animorum unitatem inibi quasi propriam suam habere residentiam experiantur: Ex quo Capite mirè ad obsequium imitationis, mutui amoris,& obedientiæ trahentur.

CXXVII.

In gerendis rebus ad Directionem suam pertinentibus quorundam Sacerdotum secum habitantium, uti & in suo districtu existentium Consilium adhibeant, eorum maximè qui Iudicio Præsidis Diœcesani prudentiâ, & agendi dexteritate præ reliquis pollere judicabuntur: in domo suâ Seniorem Sacerdotem constituent, cui in sua absentia directionem domûs committant, cum instructione debita, secundùm quam sciat se gerere.

CXXVIII.

Ordinariè bis in anno singula sui Districtûs loca, unà cum Socio Oeconomo visitando diligenter inspiciant, non solùm transeundo, sed cum Clericis singulorum locorum sine suæ personæ acceptatione per aliquot dies in quotidiani cursûs & exercitiorum observatione convivant, non secus ac si domi degerent, ut hâc ratione cæteri excitati, ejus quæ in disciplina & quotidianis exercitijs jugiter adhiberi debet, sedulitatis exemplum concipiant: Videant quoque num omnia tam in spiritualibus, quàm temporalibus juxtà normam hujus Instituti observentur; & quæ ex mutuis Parochorum aliorumque cohabitantium relationibus minùs accuratè observari deprehenderint, verbo, & opere ad debitam observationem reducere conentur.

CXXIX.

Gravamina & difficultates singulorum audient, & pro possibilitate sublevabunt: quorum dilatio fieri non potest, & majoris momenti sunt, Superioribus statim intimabunt, eorumque dispositionem quam cum necessario præscitu & consensu Reverendissimi Domini Ordinarij fecerint, vel fieri procuraverint, studiosè exequantur: quæ verò moram patiuntur diligentèr annotabunt, ut Præsidi Diœcesano desuper suo tempore ordinatè referre possint; notificent item uniuscujusque genium, quatenùs ad meliorem gubernationem & salutem requiri videtur: Præmoneantque maturè de necessarijs mutationi-

 tioni-

tionibus & morbis Parochorum, ut Superiores maturè singulis providere, & necessarias dispositiones facere, aut ab illis quorum interest ut fiant curare valeant.

CXXX.

Si officio publico Decani simul funguntur, considerantes duplicem obedientiæ ordinem, in ijs quæ Reverendissimorum Dominorum Ordinariorum sunt, eorum Officialibus, in ijs verò quæ Institutum specialiter concernunt, Superioribus illius fideliter morem gerant, ad quod eò magis obligabuntur, si in his quoquè mandatum speciale eorundem Reverendissimorum Dominorum Ordinariorum accedat, juxta quæ in visitationibus statutis ea quæ Ordinariorum sunt, ad normam publici juris instituant, repertos defectus corrigendo; quæ verò ad hoc Institutum specialiter spectant, secundùm normam Constitutionum dirigant, graviora utriusque fori sic notent, ut Reverendissimo Domino Ordinario & Præsidi Diœcesano Instituti debitè referre possint..

CXXXI.

Singulo trimestri, sivè quibusvis anni quartalibus ordinariè Præsidi Diœcesano integram relationem facient de statu in quo unusquisque locus & persona Instituti versetur, tam circa spiritualia, quàm temporalia; idem facient extra hoc præscriptum, si urgens necessitas id postulaverit. Ipsi quoquè in directione sua quoad res Instituti regi se permittant à Præside Diœcesano, quod à potiori etiam de alijs Superioribus intelligendum est, nihilque majoris momenti sine eorum præscitu & voluntate aggrediantur.

CXXXII.

Ad Conventum Diœcesanum comparere tenentur, quoties Superiores Instituti eos ad hunc conscripserint; Singulis annis duos in districtu suo Conventus instituant; ad unum horum Parochi, ad alterum Capellani & Beneficiati conveniant, ut singuli referant quæ ad observationem accuratiorem præscriptæ disciplinæ, & ad meliorem hujus Instituti progressum, in singulis locis circa personas, spiritualia & temporalia relatu necessaria fuerint.

CXXXIII.

Tam domûs illius, in qua habitat, quàm Parochiarum pecuniæ, quæ ad communes pios usus consignantur, vel etiam pro personis particularibus solummodò asservantur, reponantur in arcam ad hoc destinatam, cujus clavem unam ipse, alteram Senior Sacerdos, & tertiam Oeconomus diversam custodiat. In eadem liber asservabitur, in quo scribatur summa pecuniæ, tam quæ infertur, quàm quæ effertur pro necessitatibus in districtu illo evenire solitis.

CXXXIV.

In Archivio suo diligenter asservabunt instrumenta originalia, non solùm proventuum illius loci cui particularitér præsunt, verùm etiam singularum Parochiarum transumpta manu notarij publici subscripta suis locis reponant, ut facilè inveniri possint; similiter servent distinctam & ordinatam registraturam circa acta sui Officij publici (si id simul gesserint) ab ea, in quam acta Instituti oportebit referri.

CXXXV.

Post singula sexennia in locis, ubi decanorum mutatio solita est, in Conventu Decanali Superiores pro tali districtu constituti mutentur; in alijs locis ubi hoc munere perpetuò fungi solent, elapsis dictis annis, quoties rationabiliter visum fuerit, confirmari poterunt. Constituentur verò à Præside Diœcesano, ubi correspondentia non est quoad Domum juventutis, & emeritorum in una Archidiœcesi; Vbi verò ejusmodi correspondentia est, Præses Archidiœcesanus eosdem servato ordine, & modo debito constituet: qui deindè acceptati à Reverendissimis Dominis Ordinarijs suis, eisdem juxtà formulam superiùs citatam per Iuramentum se obligabunt. In casu quo Decanus perpetuus ob negligentiam, vel aliud Instituto intolerabile delictum mutandus foret, interim tamen ut ab officio publico deponatur commodè obtineri non possit, Superiores privatam directionem statutæ disciplinæ hujus Instituti in quemcumque habiliorem Parochum, vel beneficiatum illius districtûs transferent.

De Oeconomo Decanali.

CXXXVI.

Omnes Parochiarum aliorumque locorum Oeconomi ab uno Decanali Oeconomo, qui in hujusmodi rerum administratione prudentiam, sedulitatem, & dexteritatem habere noscatur, dirigentur; qui vigilantem oculum habebit, ut non tantùm in Domo Superioris Decanalis, sed ut ubivis omnia rectè ordinentur.

CXXXVII.

Ad eum finem sæpius in anno, prout præsens necessitas, & utilitas requirit, ad singula loca veniet, ad cognoscendum cujusque Oeconomiæ statum, & ad defectus si qui occurrant maturè emendandos; In defectum Oeconomi, ipse hujus Districtûs Superior id præstabit per se, quod per Oeconomum ab eo dependentem præstari debuisset, donec rebus meliùs ordinatis, alia persona pro hoc officio ipsi adjungi possit.

CXXXVIII.

Iudicio Præsidis Diœcesani unus ex Domo Decanali magis idoneus ad Oeconomiæ inferioris curam constituatur, qui quotidianas expensas, & accepta in codice, sivè manuali conscribat, reddatque singulis mensibus accepti & expensi rationem, ut deindè ea summatim in librum rationum domûs Decanalis secundùm certas Rubricas referatur.

DE PRÆSIDIS DIŒCESANI DIRECTIONE.

CXXXIX.

IN unaquaque Diœcesi ubi receptum fuerit Institutum Præses Diœcesanus erit, qui debitæ disciplinæ & Constitutionum observantiæ inter Clericos districtuum Decanalium curam & directionem habebit; Sique Reverendissimus Dominus Ordinarius eundem Vicarij in spiritualibus Generalis munere fungi vellet, ad ejusdem beneplacitum utrique muneri cum debitá obedientiá satisfaciet, ne minimum omittendo aut faciendo, quod Ordinario ullo modo, sive quoad respectum, sive quoad aliud præjudicare jure videri posset; sed potiùs in omnibus ab eodem itá dependebit, eáque vigilantiá officio suo satisfacere studebit, ut debitus respectus, Iura, & simul etiam perfectior obedientia, illeque exoptatus odor, bona scilicet conversatio à Clero ad obsequium ejusdem Ordinarij fideliter deferantur.

CXL.

Quod si non sit simul Vicarius Generalis Ordinarij sui, tunc ad Oeconomicam directionem, & Instituti hujus disciplinam tantummodò invigilabit, publica ne in minimo attingendo; aliàs si Vicarius Generalis simul sit, debitam distinctionem utriusque fori, tam fraternæ correctionis, & Oeconomicæ directionis, quàm publici officij observabit, tam in ordinationibus faciendis, quám in relationibus, & visitationibus utrumque seorsim notando, & referendo.

CXLI.

Præsidis Diœcesani officium erit totius sui districtûs Clericos eá vigilantiá paternè ita dirigere, ut piè in hoc sæculo conversantes, omnibus visceribus in salutem Populi diffundantur, quibus ipse in omnibus prælucere enixè studebit, ita ut inter suos in obedientiá, humilitate, patientiá, sobrietate, castitate, mansuetudine, modestiá, gravitate, affabilitate, amore, & contemptu rerum temporalium quasi vivum omnium virtutum exemplum emineat.

Vt

CXLII.

Vt fidelitas ejusdem, uti & Obedientia ac in officio sedulitas, tam erga Ordinarium, quàm respectu hujus Instituti magis constet, præstabit juramentum juxta formulam sequentem.

Formula Iuramenti pro Præside Diœcesano quo se Ordinario suo obligare tenetur.

EGO N. N. pro hac Diœcesi N. assumptus Præses Deo, & Tibi Reverendissimo Domino Ordinario meo, tuisque Canonicé intrantibus successoribus spondeo, & Iuro me sub Iurisdictione tua ordinaria, seclusá omni exemptione in vita Clericali juxtà Constitutiones Clericorum Sæcularium in commune viventium à Sancta Sede Apostolica approbatas semper victurum & moriturum, insuperque Clericos sic curæ meæ commissos & committendos juxtá easdem Constitutiones fideliter directurum, & cooperaturum, ut hæc vita Clericalis ex primario suo fine animarum curam per Ordinarias functiones Parochiales intendens, constanter perseveret. die N. Mensis N. Anno N. sic me Deus adjuvet, & hæc Sancta Dei Evangelia.

CXLIII.

Formula Iuramenti quo idem se Instituto obligare tenetur.

EGO N.N. Instituti Clericorum Sæcularium in commune viventium Sacerdos per Diœcesim N. constitutus Præses Deo, & Tibi N.N. supremo hujus Instituti Præsidi, tuisque Canonicé intrantibus successoribus spondeo, & juro me in hoc Instituto, salvá Reverendissimi Domini Ordinarij mei Iurisdictione, semper victurum & moriturum &c. ut suprá.

CXLIV.

Iuxta prædictas Iuramentorum formulas, mutatis mutandis, alij certorum districtuum Superiores Iuramentum suum Reverendissimis Dominis suis Ordinarijs, & Instituto præstabunt.

CXLV.

Vt verò dictus Præses Instituti hujus Clericos & Sacerdotes quoad privatam & Oeconomicam directionem ad ædificationem Ecclesiæ eò faciliùs in sancta vitæ conversatione gubernet, in cujusvis Diœcesis Episcopali Civitate quosdam viros ex hoc Instituto secum habebit, qui ætate, ingenio, doctriná, discretione, dexteritate, prudentiá, & experientiá docti excellant, & Præsidi á consilijs in rebus Instituti

tuti

tuti benè ordinandis exiſtant; quidam verò inter eoſdem Iuniores erunt, qui ingenio, doctrinâ, prudentiâ, & alijs ad idem aliquando præſtandum prædici á cœteris addiſcant.

C X L V I.

Ad hoc munus ex Decanalibus alijſque locis ad nutum Ordinarij aſſumantur viri, quorum prædictæ qualitates á Iuventute, & longá experientiá ex adminiſtratione officiorum, & datis Conſilijs deprehenſæ ſufficienter Superioribus conſtiterint, ut ita Præſes cum eiſdem, & toto Clero ſub Ordinario capite ſuo in vitæ ſanctitate, & Clericali diſciplina per debitam ſubordinationem omni tempore contineantur.

C X L V I I.

Ex prædictis Viris unus erit Oeconomus curam habens rerum temporalium hujus Inſtituti in tota Diœceſi, & alius Vir inſignis in ſpiritualibus qui Præſidi Diœceſano in omni data occaſione ſpecialiter ad manum erunt.

C X L V I I I.

Porró in obtinendis Parochijs aut alijs quibuſcunque beneficijs ad quas vel quæ præſentationes ab Ordinarijs alijſque Eccleſiaſticis, vel ſæcularibus poteſtatibus tanquam patronis ſuppliciter impetrare oportet, communem ſtylum obſervantes, humillimiſque precibus omni tempore ea pro ſubjectis idoneis petere, itáque dicta ſubjecta ad ejuſmodi beneficia commendare ſtudeant, ut quoad hæc, & omnia alia tam in obtinendis, quám reſignandis beneficijs reſpect u Reverendiſſimorum Dominorum Ordinariorum, & aliorum Patronorum ordo debitus, & uſitatus cujuſque curiæ Epiſcopalis ſtylus accuraté obſervetur.

C X L I X.

Ad Reverendiſſimi Domini Ordinarij ſui beneplacitum ſingulis annis in propriá perſona totiús ſui diſtrictús domos, in quibus Sacerdotes hujus vitæ habitant, viſitabit, & ubique 2. 3. 4. vel plures dies prout præſens neceſſitas & utilitas poſtularit perſiſtens ſingulorum locorum, dein ipſorummet Sacerdotum gravamina & neceſſitates tam ſpirituales, quám temporales paterno amore audiat, omnibuſque ſecundùm rationabilem utilitatem corporis & animæ gratificare ſtudeat: Errantes paterné corrigat, & ad meliorem frugem per media ſalutaria reducere ſatagat, deſolatos & puſillanimes conſoletur, & mutationem eorum ordinet, ac per eum ad quem pertinet, expediendum curet, quorum ſaluti corporis, & animæ rationabiliter expedire judicaverit.

In

CL.

In ſpiritualibus attendat, quomodò ſinguli in vita ſpirituali ſubſiſtant, an non periculum ad lapſum aliquem immineat; an & qualiter in pace inter ſe vivant;an cum debita charitate à ſuis ſuperioribus immediatis dirigantur, & quomodò diſciplina Inſtituti tam in ſpiritualibus, quàm temporalibus obſervetur; quæ omnia ex informatione mutua ſuperiorum, & inferiorum, & ex particulari cum quovis colloquio ſcire poterit, corrigenda ſuavi conſilio, & efficaci admonitione corrigat, & quæ notanda fuerint diligenter conſignet.

CLI.

De viſitatione annuá ſuá debitã relationem Reverendiſſimo D. ſuo Ordinario faciet,ut cũ ejuſdẽ conſenſu aut poſitivá approbatione omnia in praxim dirigantur: quod ſi item ex viſitatione habitá referenda fuerint,quæ ad publicum forum non ſpectant, eidem Reverendiſſimo D.Ordinario ſic referantur pro neceſſarijs mutationibus & ordinationibus faciendis, ut nihilominùs ea quæ ſecreta ſunt,& ſalvá charitatis & Iuſtitiæ lege propalari non poſſunt, & pro præſentibus circumſtantijs ad ſolam fraternam directionem ſpectant, in ſecreto permaneant.

CLII.

Ad domum Præſidis Diœceſani vel ad alium commodiorem locum, ſingulis annis cum conſenſu Reverendiſſimi Domini Ordinarij Superiores Decanales, eorumque Oeconomi indicto per Præſidem Diœceſanum certo die, poſt habitos particulares Decanalium diſtrictuum Conventus congregabunt; eritque Conventus Diœceſanus, ſivè Congregatio in eum finem ordinata, ut videlicet omnia gravamina, neceſſitates, & omnia alia ſivè in ſpiritualibus, ſivè in temporalibus legitimè proferantur, & quæ ad majorem Dei gloriam, proximorum ſalutem, & imprimis ad hujus Clericalis Inſtituti conſervationem,incrementum, & perfectionem; deindè etiam quæ mores, ritus, & debitam in his uniformitatem, omnia denique quæ ad bonum ſpirituale & temporale ſpectant, auditis conſilijs ſingulorum, præviá maturá conſideratione, Præſes Diœceſanus deſuper concluſa in Domino faciat. Decanalium diſtrictuum ſuperiores, & alij ſingula concluſa, poſtquàm Reverendiſſimo D. Ordinario fuerint conceſſa & confirmata, domum revertentes omnia executioni demandent, tàm in domo ſua, quàm alijs in locis, quorum directio ipſis eſt demandata.

CLIII.

Præſes Diœceſanus eligendus ſit in Conventu Diœceſano poſt ſingulos octo annos, & in caſu mortis, & extraordinariæ mutationis per aſſiſtentem prioris Præſidis in Spiritualibus, ac Superiores Decanales (Et per Præſidem Archidiœceſanum pro eo caſu, quo inter Diœceſim & Archidiœceſim adſit cummunicatio reſpectu domûs Emeritorum;

& bonorum communium) si verò Ordinario placuerit, unum ex Instituto suum habere Vicarium Generalem, qui simul sit Præses, tunc tres præ omnibus digniores judicati eidem per prædictos nominentur, & illius sit arbitrium eligendi unum, ex tribus magis idoneum. Eorum sit confirmatio Præsidis pluries facienda, si libuerit, quorum electio fuit.

CLIV.

Casu quo extraordinaria mutatio Præsidis Diœcesani necessaria videretur, Præses supremus per certã personam, vel per litteras rationes hujus mutationis faciendæ Reverendissimo Domino Ordinario exponet humillimis cum precibus, ut in ejusmodi mutationem consentire dignetur; si verò Reverendissimus Dominus Ordinarius ipsemet mutationem Præsidis ob ejus negligentiam, vel ex alia causa fieri vellet, ut disciplina, & alia vi præsentis Instituti observanda eò meliùs in effectum deducantur, electio novi Præsidis eodem supradicto modo fiet. Si Præses Diœcesanus officio etiam Vicarij Generalis fungatur, & negligenter se gerat in concernentibus Institutum, vel ex alio capite, sit in facultate superiorum Instituti, liberè alium eidem substituere, atque eligere.

CLV.

In præmissis casibus constitutus Præses, ubi á Reverendissimo D. Ordinario acceptatus fuerit, Iuramentum ut supra præstabit; quod etiam tum fiet, cum in Diœcesim quandam de novo Institutum introducendum, & talis Præses Diœcesanus á supremo Præside deputatus fuerit.

CLVI.

Pro debita observantia Communitatis bonorum in singulis Diœcesibus capsa sivè arca quædam pro bonis communibus illius districtûs constituatur, in quam certis temporibus ex Decanalibus capsis, quod pro eorundem districtuum necessitate & usu, moraliter judicio superiorum non necessarium videbitur, deponi oportet; uti etiam quod aliunde in bonum illius Diœcesis pro præsenti Instituto quocumque modo adveniet. Hujus capsæ clavem unam Præses Diœcesanus, alteram ejus œconomus, tertiam superior particularis illius domûs in qua capsa est, habebit.

De Oeconomo Diœcesano.

CLVII.

VT administratio rerum temporalium, quam quilibet superior districtûs Dacanalis cum suo Oeconomo habet, suum finem debitè obtineat; In quavis Diœcesi Oeconomus erit, qui rerum tempora-

ralium Instituti in eadem Diœcesi curam habeat, Præsidi cohabitet, eidemque in munere suo sit subjectus, & cum eodem sub visitatione Oeconomias ex informatione mutua cognoscat; an omnia secundùm Instituti hujus disciplinam instituantur, & secundùm necessitatem cum debita utilitate in victu, & amictu, alijsque rebus impendantur. Ratiocinia etiam tam in ædibus Superioris Decanalis, quàm in alijs quibuscunque locis, unà cum cujusque districtûs Decanalis Oeconomo recipiet, observanda præscribet, & emendanda corriget.

DE PRÆSIDIS ARCHIDIÆCESANI DIRECTIONE.

CLVIII.

OFficium Præsidis Archidiœcesani pro totâ quadam Archidiœcesi, in qua plures Diœceses uni Archiepiscopo subsunt, ordinatur. Quod si Diœcesis quędam valde ampla cum alijs quoad Domum Emeritorum connexionem non haberet, vel ex quocunque alio capite directio hujus Diœcesis à quodam Præside Archidiœcesano fieri non posset, eo casu totum quod à Præside Archidiœcesano præstandum foret, fieri debebit per Præsidem dictæ Diœcesis.

CLIX.

Præsidi igitur Archidiœcesano in suo districtu Præsides Diœcesani & alij Clerici hujus Instituti quoad Oeconomicam directionem statutæ disciplinæ, & observantiam Constitutionum subjecti erunt, tam quoad spiritualia, quàm temporalia in omni humilitate & reverentia promptaquè obediendi voluntate, ejusque jussa libenti animo exequentur. Ipse verò Præses suis in omni virtutum genere præluceat, omniaquè in pondere prudentiæ, in mensurâ Consilij, & modo dexteritatis ac discretionis aggrediatur; ut eâ ratione omnes ad sui amorem trahere, & sine ullo superioris, ac publicæ potestatis præjudicio & offensione hoc Institutum optimè in Domino gubernare valeat.

CLX.

Prædictus Præses debitâ obedientiâ, timore ac reverentia, Reverendissimis DD. Ordinarijs humillimè subjacebit, negotia externa, Ecclesias, & quæ in alijs quibuscunque Iurisdictioni Ordinariæ subijciuntur, ne quidem in minimo attingere præsumat: atque ut de subjectione ejusdem omni tempore sufficienter constet, Reverendissimo Domino Archiepiscopo suo per Iuramentum se obligabit eâ formulâ quæ habetur supra nu. 142. de Præside Diœcesano, solis personalibus mutatis, quòd idem etiam intelligitur de Iuramento quo se huic Clericali Instituto obligare tenetur, juxtà formulam num. 143.

CLXI.

Ad eundem spectabit susceptio tam Iuventutis in Seminarijs huic Instituto proprijs, vel saltem notitia personarum suscipiendarum in Seminarijs Episcopalibus directioni hujus Instituti commissis, priusquám tales Iuvenes Reverendissimis DD. Ordinarijs pro actuali susceptione commendentur; suscipiet quoque qui jam Sacerdotes, aut finitis studijs ad hoc Clericale Institutum suscipi voluerint; & universim totius sui districtûs directio in spiritualibus quoad disciplinam hujus Instituti á dicto superiore fiet, ad quem propterea graviora referenda erunt.

CLXII.

Eidem Præsidi á consilijs in eadem domo cum ipso, & in vicinia habitantes erunt quidam Viri prudentes & docti, quorum operá, consilio, & maturá circumspectione in officio suo adjuvetur; prædicti Viri ad beneplacitum Reverendissimi Domini Archiepiscopi eidem simul á consilijs esse, & simul pro ratione circumstantiarum alia beneficia curata vel non curata in eodem loco consequi vel habere poterunt. De habitatione ejusdem Præsidis in Domo Emeritorum habetur parte 3. num. 17. & 18.

CLXIII.

Officium hujus Præsidis erit potiore tempore cum suo Oeconomo districtum suum visitare, & ubiqué ea, quæ præsens Institutum concernunt, sivè spiritualia sivè temporalia negotia sint, paternè ex omni parte instituere, ita ut ex hac ipsius visitatione superiores & inferiores ejusdem directioni subjecti dirigantur. Ad eundem spectabit per Oeconomum suum ordinare quomodò per media communitatis in singulis necessitatibus succurri possit, ac debeat; & universim commune bonum hujus Instituti in fines suos secundùm Deum diriget, cum Præside Diœcesano conferet, dando principia in praxi observanda, ordinando qualiter Sacerdotes recenter ordinati, vel alij qui beneficium stabile necdum obtinent, applicari debeant, ut ipse Præses Diœcesanus postea eosdem Reverendissimo Domino Ordinario commendet, & promotionem in singulis casibus humillimis precibus impetret.

CLXIV.

In visitatione sua idem Præses perpetuò hoc observabit, ut ante omnia ingrediens Diœcesim illius districtûs Archiepiscopalis, Reverendissimum D. Ordinarium illius loci adeat, & cum omnimoda submissione facultatem ac benedictionem Clericos hujus Instituti in eadem Diœcesi habitantes in ijs, quæ ad Oeconomicam hujus Instituti directionem spectant, visitandi humillimis precibus petat, ejusque imperio in omnibus obediat, & tunc demum visitationem suam in

Do.

Domino ſalubriter perficiat, eâque finitâ debitam relationem deſuper Reverendiſſimo Domino Ordinario faciat. Quod idem reſpectu Reverendiſſimi Domini Archiepiſcopi ſui obſervabit, humillimè veram & ſinceram relationem de omnium hujus Inſtituti Clericorum vitâ faciendo, ac mandatis ſuperioris poteſtatis in omnibus obtemperando.

CLXV.

Domus ſuperiorum ſui diſtrictûs diligenter viſitabit, atque ex mutuá relatione prudenter explorabit in quo ſtatu ſingula loca Inſtituti verſentur, in viſitatione ſua Oeconomos pro rei exigentia mutabit, aut prout viſum fuerit confirmabit; Præſidi quoquè ſupremo hujus Inſtituti ſinceram de ſtatu in quo Clerici hujus Inſtituti in ſuo diſtrictu pro tempore fuerint, relationem in ſcripto, vel ſi fieri poſſit in perſona propria faciet, ſimulquè etiam generalem notitiam eidem de ſtatu temporalium rerum hujus Inſtituti exhibebit, cui etiam ſine ullo Iuriſdictionis publicæ præjudicio in omnibus obediet, & in rebus majoris momenti ad illius conſilia, & voluntatem recurret, in quacunque parte mundi exiſtat.

CLXIV.

Præterea ſpecialem curam domuum Iuventutis inſtituendæ, & Emeritorum gerens, ſingulis annis bis viſitabit, diligenterquè earum conſtitutionem domeſticam tam in ſpiritualibus, quàm temporalibus inſpiciens, cuncta ſemper ad Inſtituto conformem ſtatum reducere, & conſervare ſtudebit. Dictis domibus ſuperiores magiſtroſquè alios tam ſtudiorum, quàm virtutum præficiet, & ſuo tempore pro utilitate, & neceſſitate mutabit; in Seminarijs verò Ordinariorum, & aliorum Patronorum prædictos ſuperiores Reverendiſſimis DD. Ordinarijs commendabit, & nominabit, ut ab ipſis acceptentur.

CLXVII.

Mediorum præterea temporalium dictarum domorum diſpenſatio, ac cura penes ipſum ſtabit; quæ omnia & ſingula mediante Oeconomo ſibi adjuncto, ad illarum emolumenta impendantur, porro ſingula ſeminaria, quæ á Sacerdotibus hujus Inſtituti diriguntur, particulares capſas habeant, ſuper quorum bonis ſpecialia quoquè fiant ratiocinia: Idem obſervandum circa domus Emeritorum. Porro tam Seminariorum, quàm domorum Emeritorum ratiocinia ſtatutis temporibus à ſuperioribus diligenter revideantur, ſi qui defectus inveniantur, corrigantur.

CLXVIII.

Cum præſcitu, & conſenſu ſuperioris poteſtatis ſingulis triennijs Conventus pro diſtrictu Archidiœceſano in Civitate Archiepiſcopali, vel in domo Emeritorum inſtituetur, ad quem omnes Præſides Diœce-

ce-

cesani in quâdam Archidiœcesi correspondentes cum consensu Reverendissimorum DD. Ordinariorũ suorum comparebuntunà cum œconomis suis, cui Præses illius districtûs Archidiœcesani præerit, ibique primò omnia quæ ex relatione Conventuum præcedentium Diœcesanorum, & decanalium, aut ex alio capite prolata, disciplinam & bonum hujus Instituti concernunt, auditis priùs consilijs ac considerationibus singulorum, à dicto superiore facienda, vel omittenda decernantur.

CLXIX.

In his Conventibus non attingentur, quæ Iurisdictionem cujuscunque Ordinarij concernunt; omnia deniquè quæ in Conventibus ordinata fuerint, prothocollo diligenter & ordinarè inserantur, ut Posteris, & Reverendissimis DD. Ordinarijs semper de omnibus ratio reddi valeat; fiet id per certas personas quæ tam hæc, quàm alia posteris pro notitia necessaria annotabunt. Post Conventum autem Archidiœcesanum celebratum Præses Reverendissimo D. Ordinario suo desuper debitam relationem faciet.

CLXX.

Post novem annos in Conventu illius districtûs officium suum ad manus Præsidis supremi resignando mutabitur, & duo deputati, vel ipsimet Visitatores Præsidis supremi constituentur, qui vota Præsidum Diœcesanorum, & aliorum suscipientes Præsidi supremo transcribent, à quo notitia talentorum, quam ex factis sibi de singulis relationibus habere debet, ad votorum rationem simul attendendo, ex Viris sibi propositis præstantiorem pro Præside illius Archidiœcesani districtûs denominabit; qui postmodùm Reverendissimo D. Archipræsuli suo per Iuramentum supradicto modo, uti & Instituto se obstringet: quod si verò dictus Præses Archiepiscopo non placeat, tunc supremus Præses sine nova Congregatione aliam personam eidem nominabit.

CLXXI.

In illis locis ubi plures Diœceses unius Archiepiscopatûs inter se connexionem habent, ac communem utilitatem domûs Emeritorum, constituenda est capsa Archidiœcesana, ad quam tam Clericorum hujus Instituti non necessaria ex capsis Diœcesanis, quàm media aliundè advenientia deponi debent, ut pro utilitate ac necessitate totius illius districtûs Archidiœcesani expendantur, & applicentur. Clavem pro eadem habebit Præses Archidiœcesanus, alteram ejus Oeconomus, tertiam superior particularis illius domûs, in qua capsa erit.

CLXXII.

OFficiū hujus Oeconomi erit, Præſidi illius diſtrictûs in Viſitatione adeſſe, & curam rerum temporalium hujus Inſtituti ubivis ſuſcipere, in omni loco neceſſitates, & omnia alia incommoda, quæ vel perſonæ particulares, aut integræ familiæ patiuntur charitativè audire, & in Domino juxtà directionem ſui Præſidis remedium adhibere, ac præſertim ratiocinia generalia ſuper bonis communibus Inſtituti per illum diſtrictum conficere. Hujus Oeconomi ordinationibus omnes alij Oecouomi inferiores acquieſcent, ita ut quidquid rationabiliter ordinaverit, obſervent. Ad hoc munus Viri in omni genere præſtantes requiruntur, qui & ipſi obedientes ſint, & in rebus alicujus momenti aliorum prudenti conſilio utantur, atque ubi rei gravitas requirere videbitur, ab ipſomet Præſide Archidiœceſano ordinationem petant, e cujus directione perfectiſſimè in officio ſuo dependebunt.

DE PRÆSIDIS SVPREMI DIRECTIONE.

CLXXIII.

HVjus Inſtituti caput ſub nomine Præſidis ſupremi vel Generalis conſtanter unum erit, hic Præſes totum Inſtitutum tam in ſpiritualibus, quàm temporalibus in quamcunque mundi partem diffuſum fuerit, aut diffundetur, ſecundùm Deum ſine ullo Reverendiſſimorum Dominorum Ordinariorum præjudicio, directione ſolummodò privatâ & Oeconomica ſecundùm Conſtitutiones hujus Inſtituti á S. Sede Apoſtolica approbatatas gubernabit.

CLXXIV.

Quidquid ergo bonum, vel conſervationem præſentis Inſtituti concernens tanti momenti fuerit, ut id ſuperiores eidem ſubordinati juxta ea, quæ in præcedentibus traduntur, neque per ſe, neque per Congregationum ſeu Conventuum conſultationes ob cauſæ gravitatem decidere prudenter non potuerint, illud á Præſide ſupremo decernetur; & hâc ratione omnes hujus Inſtituti ſuperiores, & inferiores in ſuo ordine ſupremo Præſidi prædicto modo obedient.

CLXXV.

Ipſe Præſes Supremus Summo Pontifici, & Sanctæ Sedi Apoſtolicæ in omnibus quæ præſens Inſtitutum attinent ſpecialiter obediet, eâ prorſus ratione quâ Præſides particulares Reverendiſſimis ſuis DD. Ordinarijs obedire tenentur. Idem Præſes ſuo & Inſtituti nomine per Iuramentum Summo Pontifici & S. Sedi Apoſtolicæ poſt ſui electio-

nem

nem se obligabit, prout etiam fidelitatem suam erga hoc Institutum per speciale Iuramentum prout sequitur promittet.

CLXXVI.

Formula Iuramenti pro Præside supremo.

EGo N. N. Instituti Clericorum Sæcularium in Commune viventium Sacerdos & ab ejusdem Instituti Præsidibus Canonicè electus Præses Generalis tibi Sanctissimo Domino Nostro N.N. Tuisque canonicè intrantibus Successoribus, ac S. Sedi Apostolicæ spondeo, & Iuro me sub obedientia Sanctitatis Tuæ & Successorum tuorum in vita Clericali juxta Constitutiones Clericorum Sæcularium in Commune viventium ab eadem S. Sede Apostolica approbatas semper victurum & moriturum, insuperque Clericos omnes hujus Instituti sic curæ meæ commissos & committendos, sub omnimoda RR. DD. Ordinariorum jurisdictione juxta easdem Constitutiones fideliter directurum, ac quantùm in me est ad mandatum Sanctitatis Tuæ in quasvis mundi partes missurum, & cooperaturum, ut hæc vita Clericalis ex primario suo fine animarum curam per ordinarias functiones parochiales cohabitando intendens constanter perseveret. Sub die N. Mensis N. Anno N. sic me Deus adjuvet, & hæc Sancta Dei Evangelia.

CLXXVII.

Formula Iuramenti pro eodem Præside per quod se toti Instituto obligare tenetur.

EGo N. N. Instituti Clericorum Sæcularium in commune viventium Sacerdos, & ab ejusdem Instituti Præsidibus canonicè electus Præses supremus, vobis nomine totius Instituti congregatis spondeo, & juro me in vita Clericali juxta Constitutiones Clericorum Sæcularium in commune viventium à S. Sede Apostolica approbatas semper victurum & moriturum, insuperque Clericos omnes hujus Instituti sic curæ meæ commissos, & committendos sub omnimoda Reverendissimorum Dominorum Ordinariorum authoritate & jurisdictione juxta easdem Constitutiones fideliter directurum & cooperaturum &c. ut supra.

CLXXVIII.

Ad Præsidem supremum spectabit vitam Præsidum in diversis Archidiœcesibus, & Diœcesibus præsertim quoad directionem á Præside Archidiœcesano non dependentibus, per suos visitatores generales, aut per alium delegatum inspicere, & ex urgentibus causis, etiam extra

extra tempus ordinarium, eosdem Superiores cum consensu Reverendissimorum Dominorum Ordinariorum modo supradicto mutare; de incorrigibilibus respectu rerum Instituti eidem Præsidi relatio maturè fiet, ut si ita necesse visum fuerit, tales de mandato, & consensu Reverendissimorum Dominorum Ordinariorum (servatâ Sacrorum Canonum & Sac. Trident. Concilij dispositione, & attentâ Clericorum hujus Instituti ex pacto mutuo proveniente erga Superiores ejusdem Instituti in similibus casibus obligatione) à beneficijs amoti in domo Emeritorum seorsim vivant, juxta ea quæ habentur parte tertiá de Directione Domuum Emeritorum.

C L X X I X.

Quod si in aliqua Diœcesi vel Regione de novo introductio hujus Instituti à Reverendissimo Domino Ordinario desideretur, Præses supremus ordinationem desuper faciet, & personas qualificatas determinabit, quæ illuc mittantur, atquè ubiquè locorum cum consensu Reverendissimorum Dominorum Ordinariorum præsens Institutum introducere allaborabit. Quoniam verò nemo sibi ipsi sufficiens; præsertim in re tanti momenti, hinc dictus Præses juxta se viros doctos & prudentes ex omnibus orbis partibus habebit, qui eidem in rebus agendis adsint.

C L X X X.

Ex his duo assistentes Præsidis erunt, alter in spiritualibus, alter in temporalibus quoad Oeconomicam directionem totius Instituti; & universim tam hi, quàm alij prædicti apud eundem Præsidem habitabunt, ut ipse singulorum consilio & operá in gubernatione totius Instituti rationabiliter utatur. Duos etiam Generales visitatores constituet ex ijsdem sibi cohabitantibus, qui singulis circiter decennijs omnes domos, in quibus Superiores hujus Instituti cum ijs, qui ipsis à consilijs sunt, habitant, & maximè domos juventutis, ac emeritorum, eorumque Superiores visitando, diligenti circumspectione statum singulorum quáque uniformitate ubiquè vivatur, intelligant; errata Superioribus locorum corrigenda, & ad uniformitatem reducenda commendabunt; graviora verò annotabunt, domum suo tempore reversi Præsidi supremo sinceram relationem suæ visitationis tradent.

C L X X X I.

Ad quamcunque Diœcesim prædicti Visitatores pervenerint, semper Reverendissimis Dominis Ordinarijs se sistent, ac humillimis precibus petant, quatenus sibi liceat in domibus prædictis notitiam de statu rerum hujus Instituti accipere; priusquàm etiam ex ejusdem territorio decedant, se Reverendissimo Domino Ordinario denuo sistant, & si quid notabile emendandum occurrerit, eidem humillimè

 indica-

indicabunt, ut si ita placuerit, ipsemet ad ea quæ hujus Instituti propria sunt, Superiores, aliósque Clericos hujus Instituti urgeat, & adstringat.

C L X X X I I.

Conventus generalis cui Præsides cujuscunque districtûs Archidiœcesani unâ cum suis Oeconomis, quantùm possibile fuerit, interesse debent, uti etiam alij Præsides ab Archidiœcesano independentes, ac præterea ij qui Præsidi supremo à consilijs sunt, ordinariè singulis decem, vel etiam postquàm res Instituti benè ordinatæ fuerint, post plurium etiam 20. annorum spatium habebitur, prout necessitas rationabiliter sæpius, vel rariùs instituendum postulaverit. Sententia conclusiva, quæ in Domino omnibus vel majori parti videbitur, penes supremum Præsidem stabit.

C L X X X I I I.

Idem Conventus prædicto modo fiet ad mortem supremi Præsidis, vel si ex mandato aut consensu Summi Pontificis, in casu gravis necessitatis Præses ab Officio deponendus foret: ordinatio autem conventûs in hoc casu præcipuè ad assistentem ejusdem Præsidis in spiritualibus pertinebit, donec in eodem Conventu alius Præses debitè electus fuerit, & si in almâ Vrbe Conventus habeatur, à Summo Pontifice confirmatus fuerit; ex quo tempore continuatio, & absolutio hujus Conventûs ad ipsummet Præsidem spectabit.

C L X X X I V.

Ad sinceriorem omnium causarum & necessitatum in conventibus propositionem, relationemque obtinendam, præter Superiores, ex districtibus singulis saltem duo Verbi gratiâ ex quovis districtu Decanali duo Parochi ad Conventum Diœcesanum, ex Diœcesi duo Decanalium districtuum Superiores ad Conventum alicujus districtûs Archidiœcesani; ex districtu Archidiœcesano duo Præsides Diœcesani ad Conventum generalem destinabuntur; qui prudentiâ & pietate præstantes non solùm actorum, Verùm etiam status, in quo singula loca subsistant, aut deficiant, uti & conversationis ipsorum Superiorum testes, & arbitrî erunt.

C L X X X V.

Cum bona Communitatis juxtà superiùs dicta num. 22. ex unâ in aliam Diœcesim per se transferri non possint, ideo nulla capsa totius hujus Instituti communis constitui poterit. Vnde Præses Generalis non nisi particularem capsam suæ familiæ in domo sua habebit. Casu tamen quo per Patroni alicujus dispositionem toti Instituto aliquid concederetur sinè ordine ad certam Diœcesim, vel Archidiœcesim, supremi Præsidis erit cum suo Oeconomo curam hujus habere, & operam dare ut pro Emeritorum domo, Seminario Instituti proprio,

pro

pro Missionibus ad loca hæreticorum seu infidelium destinandis, pro alijs communibus Instituti necessitatibus sublevandis, vel aliter ad satisfaciendum Benefactoris aut Patroni intentioni, & voluntati utiliter applicetur.

De Oeconomo supremi Præsidis.

CLXXXVI.

AD Oeconomum supremi Præsidis, qui rerum temporalium hujus Instituti generalem & ultimam dispositionem habet, omnes Causæ graviores, circa prædictarum rerum Ordinationes occurrentes, quæ ipsius supremi Præsidis judicio ac decisione discutiendæ, ac determinandæ videntur, ex omnibus locis sivè particularibus Diœcesibus deferentur, cujus ultimæ dispositioni, quæ à supremo Præside semper derivabitur, omnes per obedientiam acquiescent; Generalem quoque calculum & notitiam rerum temporalium totius Instituti habebit.

CLXXXVII.

Finaliter hujus Instituti directiva Superioritas ab infimo ejusdem gradu usque ad supremum Præsidem illi Majestativæ Superioritati, quæ in foro Ecclesiastico est, non solùm non præjudicat, sed potiùs subservit, ac famulatur, eidemque subordinata semper obedit; dum ex unâ parte totum hoc Clericale Institutum cum omnibus suis membris se primò Summo Pontifici Romano, dein secundò Reverendissimis Dominis Ordinarijs eâdem quâ priùs, imò etiam majore subjectione per obedientiam & inviolatum erga Iurisdictionem Ordinariam respectum in foro Ecclesiastico penitus submittit; ex altera parte, tertio per paternam & Oeconomicam hujus Instituti directionem Clerus sæcularis suavi, & charitativâ viâ (cum Constitutiones per se juxtà Sacerdotum Constitutionem 46. sub peccato non obligent) à corruptela vitiorum & perniciosis defectibus Clericorum præsertim Curæ animarum præpositorum magnam partem liberari & in libertatem sanctæ conversationis in hoc sæculo, cooperante divinâ gratia, redigi poterit; & sic quartò Reverendissimis Dominis Ordinarijs tam à Superioribus, quàm inferioribus totius hujus Instituti membris debita obedientia, reverentia, & subjectio perfectè præstabitur.

PARS TERTIA.

CONSTITVTIONES

PRO DIRECTIONE SACERDOTVM, ALIORVMQVE CLERICORVM SENVM, ET ALIAS AD OFFICIA ET BENEFICIA ECCLESIASTICA EX QVOCVNQVE DEFECTV INHABILIVM IN DOMIBVS EMERITORVM.

PRÆNOTATIO.

De fine, utilitate, & necessitate Domuum Emeritorum.

FInis quem Clericale hoc Institutum in erectione ejusmodi domuum Emeritorum intendit, earumquè multiplex utilitas, quæ ad diversos exinde redundat, uti & necessitas in eo est. Prodest namquè imprimis Reverendissimis Dominis Ordinarijs, ut Clericos suos in praxi eorum, quę ad curam animarum spectant informandos curare, & faciliùs in Clericali vita & honestate continere, senes quoque & alios ad curam animarum inhabiles (servatá Sac. Canonum & Sac, Trident. Concilij dispositione, & attentá ex pacto mutuo inter Clericos hujus Instituti proveniente obligatione) maturè ab eadem removere possint, ne dum nescitur ubi, aut undè necessaria illorum sustentatio procuranda sit, diu non sine magno suo incommodo, majoreque subditorum periculo in ea relinquantur, postquàm per senium vel alium defectum eidem ampliùs convenienter præesse non possunt. Prodest deinde ijsdem Reverendissimis Dominis Ordinarijs, vel alijs, qui prædictis Clericis cum ad Sacros Ordines promoventur, titulum mensæ tribuerunt, dum occurrente casu, quo illo aliás uti deberent, communibus Instituti bonis sustententur, ipsique hoc onere eosdem sustentandi subleventur. Prodest insuper tam Clericis huic Instituto addictis, quám fidelibus maximé quorum curæ præfecti sunt; Clericis quidem dum illis in senio, uti & in casu quo in grave peccatum, vel scandalum ex humana fragilitate lapsi forent, commodissima ipsis in se redeundi, pœnitentiam agendi, commissa peccata expiandi, & vitam seriò emendandi occasio præbetur, ne diu cum suo dedecore, totius Cleri opprobrio & magno tum Catholicorum, tum acatholicorum scandalo in publico circumvagari permittantur. Fidelibus

delibus verò dum maturè à scandalis Clericorum liberantur, & loco tædiosorum senum, vel aliàs inhabilium Sacerdotum idoneos animarum curatores nanciscuntur. Prodest denique universali Christi Domini Nostri Ecclesiæ, ad cujus propagationem ex ejusmodi domibus, ubi super numerarij nonnulli sustentari possunt, Sacerdotes aspirante Diviná gratiá ad missiones in terras hæreticorum & infidelium non secus ac ex Religiosorum cœtibus viri probi, docti, ac zelosi educi poterunt, quas eò promptiùs suscipient, quo certiùs norunt quod in senectute, vel aliâ superveniente inhabilitate post exanthlatos in hujusmodi missionibus labores rursum ad ejusmodi domum recursum habere possint. Nec adeò magna erit in erigendis, & instruendis, fundandisque ejusmodi domibus difficultas, cum in quavis Archidiœcesi, vel saltem ampliore Diœcesi, non nisi una talis Domus sit necessaria, ad quam erigendam, & necessarijs rebus instruendam, omnes huic Instituto addicti Clerici pro facultatum suarum modo concurrent; itáque bona Ecclesiastica, congruæ sustentationi suæ superflua, quæ aliàs in pios usus expendere deberent, in hunc determinatum, pium, valdèque clericali vitæ convenientem usum præ cœteris expendent, ac relinquent, idque in ea Provincia ubi fuerunt acquisita. Sperari quoque potest, fore ut Deus aliorum quoque patronorum animos subinde excitet ad hanc piam, totique Ecclesiæ Dei utilem intentionem in opus redigendum.

Quanam persona & ob quem finem recipiendi sint ad Emeritorum domos?

I.

VT post exantlatos vitæ activæ labores Sacerdotes senio confecti sine molestia seorsim vitam quietam vivere, & cursum suum in sanctitate fœliciter consummare valeant, in quavis Archidiœcesi, vel etiam ampliore quadam Diœcesi domus aliqua omnibus tam corporalibus, quám spiritualibus vitæ subsidijs probé instructa erigatur, & fundetur.

I I.

Ad hanc domum primò recipiantur Emeriti, sivè senes Sacerdotes, qui in illa Archidiœcesi, vel Diœcesi post multas vitæ activæ impensas operas reliquum vitæ tempus in majore tranquillitate, & vitæ contemplativæ exercitationibus transigere constanter desideraverint.

I I I.

Secundò Si quos corpore vel animo ad obeunda munia Ecclesiastica ob Canonicum aliquod impedimentum ex quocunque casu contractum inhabiles reddi contigerit, recipiantur pariter in domum Emeri-

Emeritorum, ubi ipsis in charitate omnia vitæ necessaria usque ad vitæ finem subministrentur.

I V.

Tertiò Siquis Sacerdotum vilescentibus sibi omnibus quæ in mundo sunt vehementiore Spiritûs Sancti impulsu ad vitæ contemplativæ exercitationes quodammodò rapi videatur, Superiores probato illius Spiritu cum consensu Reverendissimi Domini Ordinarij permittere illi poterunt, ut in Domo Emeritorum liberè ejusmodi exercitijs vitæ contemplativæ totum se dedere possit.

V.

Quartò Qui foris educati, & adulti hoc Clericale Institutum amplecti voluerint, in eandem domum recipientur, donec eorum vocatione sufficienter exploratâ juramentum quatuor punctorum substantialium ad manus Superiorum faciant.

V I.

Quintò Supernumerarij Sacerdotes, recenterque ordinati, & exules in hac domo eò usque commorentur, donec pro ijs vacans aliquod beneficium, vel alia occasio eos ad Curam animarum applicandi emerserit.

V. I I.

In hac Domo delinquentes pœnitentiam statutam à Superioribus vel (si delictum sit publicum, aut aliàs ejus qualitas postulare videatur) ab ipsismet Reverendissimis Dominis locorum Ordinarijs dictatam juxtà eorundem ordinationem agant, donec eorum vulnera spiritualia sanentur: seorsim etiam in eadem Domo Sacerdotes incorrigibiles in Custodia perpetua asserventur, donec in pœnitentia vitam suam finiant, vel sinceram ac constantem emendationem per talia signa præseferant, ut sine propinquo relapsûs periculo prudente Superiorum judicio inde dimitti posse videantur.

De ordinatione, & dispositione domuum Emeritorum.

V I I I.

Ante omnia circumspicient Superiores hujus Instituti, ut dictæ domus Emeritorum in loco tuto, sano, & ab hominibus remoto erigantur; Medicus etiam ibidem resideat, aut saltem in vicinia ad manum commodè haberi possit. Ad formam domorum instituendæ juventutis in tres contignationes distinguantur, in quarum prima defectuosi, in secunda animo corporeque valentes, & denique in tertia pœnitentes & incorrigibiles seorsim accommodentur.

In

I X.

In Instructione conclavium pro habitatione singulis deputandorum duo extrema diligenter vitanda sunt. Prius est ne quid necessarium in illis desit, posterius ne quid in ijsdem sit superfluum. Quæ necessaria sunt, munda sint, & pulchro ordine suis quæque locis disposita, idque quoad fieri potest uniformiter; videlicet mensa, aliquot sedilia, pluteus, atramentarium, & reliqua ad scribendum requisita, scabellum ad meditandum, & alias devotiones flexis genibus exercendas, in cujus medio sit imago Christi Crucifixi, cum alia quadam Beatissimæ Virginis imagine, vasculum pro frigida, mantile, & vasculum pro aqua lustrali.

X.

Porro in unoquoque loco Oratorium domesticum constitui debet, in quo consuetæ preces ordinatè persolvantur, in hoc Oratorio Altare aliquod Beatæ Virginis Mariæ cum Imagine Crucifixi, & alijs ornamentis fiat, quibus mens ad majorem devotionem per Dei gratiam excitari valeat. Subsellia quoque fiant, quibus humana fragilitas inflectendo aut sedendo sufficienter sublevetur.

X I.

Refectorium mundum sit, & exornetur pijs imaginibus inter quas præcipua ultima Cœna Domini existat; sit ibidem Cathedra pro lectione ad mensam; cubicula infirmorum à communi dormitorio separata juxta Oratorium domesticum constituantur, ex quibus infirmi Sacrum, & Confratrum suorum consuetas preces audire possint, in quem finem parietes per ferreos Cancellos prospectum aperiant.

X I I.

Dormitoria denique ob multas rationabiles causas, & commoditates ubique locorum, quantùm fieri potest, à conclavibus singulorum in quibus de die habitant, separata erunt. In quávis ejusmodi domo sit horologium domesticum cum turricula, & Campana supra domum pro signis ad exercitia spiritualia dandis.

De fundatione domuum Emeritorum, deque cura bonorum temporalium ad easdem pertinentium.

X I I I.

FVndatio pro Domo Emeritorum in quavis Archidiœcesi vel ampliore diœcesi haberi poterit ex Collatione bonorum juxta Constitutionem 19. Sacerdotum, uti & ope pijsque legatis patronorum. Regulariter observari poterit, ut media pars prædictorum bonorum applicetur ad domos Emeritorum, & altera media pars, ad domos

domos juventutis, ita tamen ut alijs necessarijs expensis faciendis pariter satisfiat.

X I V.

Cura bonorum temporalium in prædictis domibus ad Oeconomos spectabit, quorum unus in quavis Archidiœcesi, uti etiam Diœcesi penes Præsidem residebit; Iidem Oeconomi in fundatione ejusmodi domorum providè attendant, ut bona temporalia debitá humaná securitate conserventur, & ad usus necessarios expendantur.

X V.

Quoad legata, aliaque à Patronis oblata eorumdem mens observanda erit; Vnde ea quæ præcisè ad domos Emeritorum dantur, ad easdem & non aliter applicentur; quæ verò ad domos juventutis sub eadem conditione assignantur, pro ijsdem applicentur; Quæ verò indifferenter ad bonum Cleri huic Instituto assignantur, juxta prudentem Superiorum dispositionem applicanda erunt.

X V I.

Tam in fundatione domorum instituendæ juventutis ex medijs Communitatis, quàm Emeritorum expressè dominium & omnis dispositio huic Instituto illiusque Superioribus reservetur, ut quandoquidem in beneficijs continuam successionem (nisi fortè ex speciali gratia Patronorum) non habeant, saltem in prædictis domibus Institutum stabiliter subsistere possit: ut proinde meritò Instituti hujus Clerici, & Sacerdotes in dispositione circa bona sua temporalia præcipuam harum domuum debitè fundandarum rationem habere debeant. Factá autem semel sufficiente prædictarum domorum in aliqua Archidiœcesi, vel Diœcesi fundatione, ea quæ superesse contigerit, in alios pios usus, & tam Clericali huic Instituto, quàm ipsimet Archidiœcesi, vel Diœcesi in qua versantur, proficuos usus expendantur, ut & Cura animarum meliùs geratur, & ea quæ Institutum hoc præscribit, commodiùs in praxim redigantur, prout in Domino visum fuerit.

Quinam Superiores in Domibus Emeritorum esse debeant, & quodnam eorum sit officium.

X V I I.

IN Domo Emeritorum non solùm Præses Archidiœcesanus (aut si in Diœcesi quádam ejusmodi domus sit, Præses Diœcesanus) extra visitationem tanquam in proprio suo domicilio habitabit, verùm etiam plures viros prudentes ibidem secum habeat, quorum Consilio in directione sua, & in faciendis dispositionibus suis, saltem quæ majoris momenti esse videbuntur, semper utatur.

Ad

XVIII.

Ad eumdem Præsidem spectabit circa personas senum, infirmorum, inhabilium, & eorum qui graviter deliquerunt, provide in Domino disponere. Quod si Præses Archidiœcesanus, vel Diœcesanus in officio Reverendissimi Archiepiscopi. vel Reverendissimi Domini Episcopi sit, in ejusdem Civitate principali, vel ubi ejusmodi officium requisiverit, cum aliquot viris prudentibus residebit, & quidem in Domo Emeritorum, siquæ in eo loco sit, si verò ejusmodi Domus ibi non sit, extrà illam tali loco, quoad fieri poterit, habitabit, ut prudentes quosdam Viros Seniores, qui hujus Instituti Constitutiones & scopum callent, secum habere, & per litteras consulere possit.

XIX.

Superiores qui immediatam directionem domuum Emeritorum habent, erunt Primò in quavis Domo Superior sub titulo Regentis sivè Directoris, qui non solùm ætate, verùm magis prudentiá, discretione, patientiá, humilitate, gravitate, & sollicitudine charitatis IESU CHRISTI maximè inter omnes eminere conspiciatur, qui legem amoris fraterni regalem exactè implere, & omnia omnibus fieri noverit.

XX.

Secundò ex Senioribus Domûs unus Pater Spiritualis constituatur, qui recenter ordinatos Sacerdotes exerceat, & curam eorum Sacerdotum gerat, qui á Præside suscepti sunt, ut in rebus Instituti ibidem informentur. Prætereá ex Senioribus præficiatur pro pœnitentibus, qui verbo & exemplo potens pœnitentes, & incorrigibiles Sacerdotes pro tempore ibidem manentes omnibus modis ad meliorem frugem, & in viam salutis æternæ reducere ex professo studeat.

XXI.

Denique ex ijsdem senibus quidam ad hoc idoneus pro excipiendis Confessionibus deputetur, qui ordinariè omnium, qui in tali domo sunt, Confessarius existat. Directori domûs adjungatur persona qualificata, quæ Oeconomiam administret, ratiocinium super annuos redditus faciat, omníaque necessaria ad Culinam, Cellam, & pro universa Domo secundùm voluntatem directoris sollicitá fidelitate dispenset.

XXII.

Singularem Superiores in hisce domibus infirmorum curam gerant & ut idem á domesticis fiat, sedulò curabunt; In hunc finem informentur qualitér infirmis in charitate, mansuetudine & patientiá inserviant, & ministerium Marthæ impleant. Nemo verbo, facto, aut vultu torvo illis, ut á manu Dei tactis, & afflictis alteram addat af-

 flictio-

flictionem. Defectuosis & infirmis cibus ac potus singulis dispensetur, prout consilio medici bonum, & salutare omnibus visum fuerit: qui animo & corpore valentes ad refectorium accedere poterunt, uná communi mensá fruantur. Defectuosis necessaria ad uniuscujusque cubiculum proprium porrigantur.

XXIII.

Tam ministerium culinæ, quám reliquæ domús idoneis famulis (si fieri possit ijs, qui ad dies vitæ in cœlibatu cum hisce Clericis vivere desiderant) committatur; talis verò ordinatio domesticorum, tam pro culina, quám pro ministerio domús, & defectuosorum famulitio fieri debet, qualem prudens Superiorum judicium necessariam judicabit.

De Conversatione Sacerdotum, & eorum qui habitant in domo Emeritorum.

XXIV.

Sacerdotes Emeriti ad solidam omnium virtutum perfectionem pro viribus conentur, utpote qui temporalibus curis alijsque negotijs liberati majorem facultatem habent, ad omnimodam vitæ integritatem incumbendi. Quamobrem viam veræ perfectionis ac Christianarum virtutum, quæ hominem nostrum tam interiorem, quám exteriorem perficiunt, studiosé omnes & singuli teneant.

XXV.

Præcipué verò se perficiant in studio trium virtutum theologicarum, in Christiana pietate ergá Christum, Deiparam, & omnes Sanctos, in ardore animi ad Divina, in puritate intentionis, in studio solidarum virtutum, in Christiana humilitate, & simplicitate, in prudentia, in scientia practica, & discretivá boni, & mali in agendo, in spiritu cœlestium consolationum, & oppositarum desolationum, ac tentationum, in principijs & regulis discretionis, quibus informamur contra nequitias concupiscentiæ carnis.

XXVI.

Eum exercitiorum spiritualium cursum, qui in stationibus omnibus huic vitæ Clericali addictis præscriptus est, omnes & singuli, quantùm per vires licet, diligenter observent, ut scilicet manè statutá horà surgant, preces matutinas cum examine conscientiæ simul persolvant, ijsque finitis, saltem per mediam horam sacræ meditationi vacent.

XXVII.

Tempus reliquum poſt meditationem uſque ad quadrantem ante prandium recitationi horarum Canonicarum, celebrationi miſſæ, rerum cœleſtium contemplationi, Sacræ Scripturæ, & ſpiritualium librorum lectioni, alijque piæ occupationi ſecundùm cujuſque talentum, & ſuperiorum directionem ſinguli utiliter impendant.

XXVIII.

Vno quadrante ante prandium litanias omnium Sanctorum cum alijs conſuetis juxtà ſtationes perſolvant; tempore prandij, uti & cœnæ lectio ſacra habeatur, poſt refectionem per duas horas circiter tempus indifferens relinquitur; poſteà pro varietate perſonarum rurſum ſeriæ, utileſquè magis occupationes juxta eorumdem ſuperiorum ordinationem reſumentur; Horâ tertiâ poſt meridiem recitentur Veſperæ cum Completorio; unâ horâ ante cœnam, vel paulò priùs recitetur Matutinum cum laudibus pro die ſequenti; ultimo deindè quadrante ante cœnam fiat præparatio pro meditatione ſequentis diei; unâ horâ poſt cœnam recitabunt Roſarium, cui ſubjungent examen conſcientiæ eo modo quo in ſtationibus præſcribitur.

XXIX.

Circa infirmos obſervetur, quod de charitate & diſcretione ijſdem exhibendâ ſupra ordinatum eſt: Cui hic addendum, quod ſicut tria ſunt genera infirmorum, ita tribus quoque modis ſublevari debeant; ſunt enim infirmi primò qui debilem complexionem aut ab ipſa natura, aut ex accidente alio habentes charitativâ curâ, & indulgentiâ diſcretionis indigent; ſunt ſecundò alij infirmi qui multis paſſionibus laborantes à ſuperioribus, & alijs prudenter ſupportari debent; Tertiò ſunt qui verè morbo aliquo decumbentes curâ corporali charitativâ opus habent. His omnibus charitativâ compaſſione, & rationabili obſequio, ſecundùm cujuſque præſentem neceſſitatem ſuccurrendum eſſe charitas Chriſti requirit. Inſuper omnis humanitas poſſibilis hujuſmodi infirmis & debilibus exhibenda eſt, ut qui flagellati ſunt à Domino (quia corpore infirmi ſunt) à nobis in charitate Chriſti ſubleventur.

XXX.

Si qui ſuperiorum judicio habiles fuerint, applicentur ad Sacræ Scripturæ interpretationem, ut ſapidiorem genuini ſenſûs nucleum inde eruentes & breviter annotantes concionatoribus quaſi officinam efficaciorum materiarum ad convertendos peccatores, & hæreticos ad manum porrigant. Inferioris intelligentiæ Sacerdotes in conficiendis munuſculis catechiſtarum, alijſque ſimilibus pro cujuſque capacitate honeſtè occcupentur.

XXXI.

Etsi Sacerdotes in ejusmodi domo commorantes curam animarum ob senium, vel alias causas ordinariè non sint habituri, pro necessitate tamen locorum ad audiendas confessiones (In Ecclesiâ propriâ, vel in subsidium Parochorum in vicinia habitantium pro exigentia temporum) exponantur ij, quos ab Ordinarijs approbatos superiores habiliores judicaverint. Similiter occupabuntur in sermonibus familiaribus ad populum, in instituendis pijs Oratorijs per septimanam aliquoties, in informandis Sacerdotibus & Clericis circa ritus, & ceremonias Ecclesiasticas, unà cum exercitijs spiritualibus, in missionibus ad pagos, & oppida, ubi iuxtà circumstantias locorum id requiritur ad nutum Reverendissimorum Ordinariorum, & in alijs similibus pijs exercitationibus. Circa alia observabunt Constitutiones, quæ pro Clericis in communi præscriptæ sunt.

De Sacerdotibus alijsque post studia sua absoluta ad hoc Institutum suscipi desiderantibus in domo Emeritorum ad tempus bene erudiendis.

XXXII.

IN eadem Domo Emeritorum ad tempus aliquot erunt Sacerdotes illi, qui Instituto huic associari desiderant, donec scilicet in principijs Spiritualibus, & alijs in hac Clericali vitâ observandis sufficienter instructi fuerint, norintque modum meditandi, per examen conscientiæ sese recolligendi, & alia ad profectum in spiritu necessaria.

XXXIII.

Per ordinem quotidie certâ determinatâ horâ instruantur circa diurnum cursum precum, & aliarum exercitationum spiritualium, videlicet quas preces, & quâ intentione quotidiè Clerici persolvere teneantur.

XXXIV.

In his sufficienter exercitati ad exercitium sacræ quotidianæ meditationis tam speculativè, quàm practicè addiscendum inducantur; ad eum ferè modum, qui pro institutione Iuventutis est præscriptus.

XXXV.

Præterea per ordinem de Constitutionibus circa temperantiam, cohabitationem Socialem Clericorum, Communitatem bonorum, separationem mulierum, & denique circa alia hujus Instituti puncta informentur, quantùm omnibus communiter scire fuerit necessarium.

XXXVI.

Denique eorum tam homo interior,quàm exterior in exercitio virtutum tam speculativè, quàm practicè instituatur, quomodò videlicet virtutes Christianas exercere, & passiones mortificare, quá item discretione exteriùs cum hominibus conversari debeant.

XXXVII.

Præcipué tamen exerceantur in humilitate, patientiá, & propriæ voluntatis, bonorumque temporalium abnegatione. Vltimo mense fiat brevis prædictorum recapitulatio, quâ finitâ constantem voluntatem habentes ad exercitia spiritualia inducantur, & postmodùm ad juramentum quatuor substantialium admittantur.

XXXVIII.

Toto probationis tempore cursum quotidianum cum senioribus observabunt, & insuper singulis septimanis bis, die videlicet Jovis, & Sabbathi confitebuntur; die verò Dominicâ & præcipuis festis ad accipiendum robur animæ Sacrâ Synaxi reficientur. Vt assuescant in reliqua vita sua, ordinariâ cibi, potùsque dispensatione esse contenti, regulariter, nisi ægrotent, extra tempus prandij, & cœnæ abstineant.

Quomodò delinquentes in domo Emeritorum accommodandi, ac tractandi sint.

XXXIX.

IN superiori contignatione domùs Emeritorum pro Clericis & Sacerdotibus graviter delinquentibus, aut incorrigibilibus separetur locus, & in aliquot cubicula interdistinguatur, ita tamen ne emeritis Sacerdotibus molestia, & incommodum causetur; eorum fenestræ ferreis clathris bene muniantur; Ianuæ clausuram ad prohibendum exitum habeant, ad quem solus superior claves sibi retinebit; medium januæ ad deferendos cibos, aliaque necessaria sic accommodetur, ut possit occludi.

XL.

Ad honestatem Clericalem salvam conservandam, & veram charitatem ostendendam etiam discoli in domo Emeritorum mediocri victu sustententur; lecto quoque, & alio necessario vestitu, quantum pœnitenti ad conservandam corporis munditiem concedi potest, non priventur.

XLI.

Cursum quotidianorum exercitiorum spiritualium omnibus hujus Instituti Clericis communem quotidie pro se persolvant: reliquum tempus in consideratione, & seriâ detestatione peccatorum suorum, libro-

librorum lectione, & voluntariá eiusmodi exercitiorum susceptione, quæ tum ad expianda peccata, tum ad extirpanda vitia præcipuè conducant, piè, utiliterquè transigant. Capella domestica sic approximata eorum habitationi pateat, ut omnes quotidiè per cancellos prospicientes audire sacrum valeant.

XLII.

Pater eorum spiritualis frequenter eos sermonibus exhortetur ad patientiam in subeunda statuta pœnitentia, consoletur pusillanimes, puniat delinquentes, compescat insolentes, singulis octo diebus confiteantur, & communicent, quod præcipuis anni diebus festis similiter ipsis permittatur, dummodò digni ad hoc inveniantur.

XLIII.

Nemo ad ipsorum colloquium ordinariè admittatur nisi Pater Spiritualis, & Superior, quosquè admittere eidem Superiori in Domino visum fuerit. In morbis eorum cura habeatur, eademque charitas exhibeatur, quæ superiùs pro aliis Clericis infirmis fuit instituta, similiter tractentur mortui, si piè in Domino obierint.

XLIV.

Quod si quis solidis argumentis veram emendationem præsetulerit, sufficientemque pœnitentiam super peccata perpetrata egerit, superior pro sua discretione cum præscitu, & consensu Reverendissimi Ordinarij eum liberabit, & cum senioribus vitam degere permittet, si aliò utiliter, & securé & absqué scandalo destinari non possit.

NObis proptereà dicti exponentes humiliter supplicari fecerunt, ut sibi in præmissis opportuné providere, & ut infra indulgere de benignitate Apostolicâ dignaremur. Nos igitur eosdem exponentes, quorum strenuos in vineâ Domini labores ad animarum salutem multùm utilitatis allaturos esse in Domino speramus, amplioris favore gratiæ prosequi volentes, & eorum singulares personas à quibusvis Excommunicationis, Suspensionis, & Interdicti, alijsque Ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis à jure vel ab homine quavis occasione vel causâ latis si quibus quomodolibet innodatæ existunt, ad effectum præsentium duntaxat consequendum harum serie absolventes, & absolutas fore censentes, hujusmodi supplicationibus inclinati, de congregationis nónullorum ex Venerabilibus fratribus nostris S.R E. Cardinalibus, & aliquorum ex dilectis filijs Romanæ Curiæ Prælatis ad supradictas Constitutiones examinandas á nobis specialiter deputatæ,

tatæ, quæ rem maturé discussit, consilio, omnes & singulas Constitutiones præinsertas auctoritate Apostolicâ Tenore præsentium confirmamus pariter, & approbamus, illisque inviolabilis Apostolicæ firmitatis robur adijcimus, ac omnes, & singulos Iuris & facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus. Decernentes easdem præsentes Litteras, ac Constitutiones præinsertas semper firmas, validas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios & integros effectus sortiri, & obtinere, ac illis ad quos spectat, & pro tempore quandocunque spectabit in omnibus & per omnia plenissimè suffragari, & ab eis respectivé inviolabiliter observari; sicque in præmissis per quoscunque Iudices Ordinarios & delegatos, etiam Causarum Palatij Apostolici Auditores judicari, & definiri deberé, ac irritum & inane si secus super his á quoquam quávis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, nec non quatenus opus sit quibusvis etiam juramento Confirmatione Apostolicá vel quávis firmitate aliâ roboratis statutis & consuetudinibus; privilegijs quoque, indultis, & Litteris Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innovatis. Quibus omnibus, & singulis illorum Tenores præsentibus pro plené & sufficienter expressis, & ad Verbum insertis habentes, illis aliás in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum hâc vice duntaxat specialiter & expressé derogamus cęterisque contrarijs quibuscunque. Volumus autem, ut earundem præsentium litterarum transumptis, seu exemplis, etiam impressis, manu alicujus Notarij publici subscriptis, & sigillo personæ in Ecclesiasticâ dignitate constitutæ munitis, eadem prorsus fides tam in Iudicio, quám extra illud ubique locorum habeatur, quę haberetur ipsis præsentibus si forent exhibitę, vel ostensę. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Majorem sub Annulo Piscatoris die xvij. Augusti MDCLXXXIV. Pontificatùs nostri Anno octavo.

I. G. Slusius.

